

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE

REVIZIJSKO POROČILO

Učinkovitost upravljanja odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke

2023

9 INDUSTRIJA, INOVACIJE
INFRASTRUKTURA

11 TRAJNOSTNA MESTA
IN SKUPNOSTI

CILJI
TRAJNOSTNEGA
RAZVOJA

POSLANSTVO

Računsko sodišče pravočasno in objektivno obvešča javnosti o pomembnih razkritjih poslovanja državnih organov in drugih uporabnikov javnih sredstev ter svetuje, kako naj državni organi in drugi uporabniki javnih sredstev izboljšajo svoje poslovanje.

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE

REVIZIJSKO POROČILO

**Učinkovitost upravljanja odlagališča
nenevarnih odpadkov Gajke**

Številka: 321-1/2021/29
Ljubljana, 3. julija 2023

Povzetek

Računsko sodišče je revidiralo učinkovitost **Javnih služb Ptuj, podjetja za izvajanje gospodarskih javnih služb in drugih dejavnosti, d.o.o., Ptuj** pri upravljanju odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke in učinkovitost **Mestne občine Ptuj** pri upravljanju odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke ter pri nadzoru in usmerjanju Javnih služb Ptuj v delu, ki se nanaša na upravljanje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke, v obdobju od 1. 1. 2016 do 31. 12. 2021. Po mnenju računskega so bile Javne službe Ptuj pri tem **učinkovite**, medtem ko je bila Mestna občina Ptuj **delno učinkovita**.

Javne službe Ptuj so v obdobju, na katero se nanaša revizija, na odlagališču nenevarnih odpadkov Gajke odlagale odpadke v okviru dovoljenih količin iz okoljevarstvenega dovoljenja. Po letu 2015 na odlagališču niso več odlagale mešanih komunalnih odpadkov, ampak so jih predajale drugemu izvajalcu odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov. Po letu 2016 so prenehale tudi z odlaganjem kosovnih odpadkov ter nevarnih odpadkov z vsebnostjo azbesta. Ob dejstvu, da investicija v nadgradnjo odlagališča ni bila izvedena, so Javne službe Ptuj izvajale minimalen obseg odlaganja nenevarnih nekomunalnih odpadkov. S tem so Javne službe Ptuj vzdrževale stanje, da niso nastopili pogoji za začetek postopka zapiranja odlagališča.

Javne službe Ptuj so zagotovile finančno jamstvo za zaprtje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke. Finančno jamstvo za leto 2015 so zagotovile z bančno garancijo v zahtevani višini. Za leta od 2016 naprej pa so ga zagotavljale na način, da so za vsako leto Agenciji Republike Slovenije za okolje predložile izjavo kot upravljavec odlagališča z zavezo, da imajo v svojem finančnem načrtu oblikovane rezervacije v višini finančnega jamstva, ki so namenjene izključno izpolnitvi obveznosti iz okoljevarstvenega dovoljenja za obratovanje odlagališča. Ob tem pa niso izvedle aktivnosti, da bi bilo finančno jamstvo že v letu 2016 vključeno v ceno izvajanja storitev gospodarske javne službe odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov.

Mestna občina Ptuj je v obdobju, na katero se nanaša revizija, izvajala aktivnosti za nadgradnjo Cero Gajke in v okviru tega tudi aktivnosti za nadgradnjo odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke, vendar je Mestni svet Mestne občine Ptuj v letu 2020 sprejel sklep o začetku postopka zapiranja obstoječega odlagališča. Sprejem odločitve o neizvedbi investicije po tem, ko je že bila izvedena vrsta aktivnosti, ki so potekale več let, in je bilo zanje porabljenih 1.451.378 EUR (od tega v obdobju, na katero se nanaša revizija, 39.990 EUR), ne da bi bila izvedena poglobljena strokovna analiza obeh načinov zagotavljanja odlaganja odpadkov v daljšem časovnem obdobju, ne prispeva k smotrnosti poslovanja.

Mestna občina Ptuj je nadzirala in usmerjala Javne službe Ptuj pri zagotavljanju finančnega jamstva za zaprtje odlagališča. Od leta 2016 naprej je potrjevala izjavo, da imajo Javne službe Ptuj v finančnem načrtu oblikovane rezervacije v višini finančnega jamstva, ki so namenjene izključno izpolnitvi obveznosti iz okoljevarstvenega dovoljenja za obratovanje odlagališča. Potrjevala je tudi finančni načrt, v katerem je bila oblikovana rezervacija v višini vsakoletnega zahtevanega finančnega jamstva, in načrt obvladovanja tveganj v zvezi z obratovanjem odlagališča, ki sta bila priložena izjavi.

Mestna občina Ptuj je izvajala investicije in izplačevala odškodnine zaradi obratovanja odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke, ne da bi imela izdelane kriterije. Določitev posameznih investicij, kot izhaja iz pogodbe o pravicah in obveznostih Mestne četrti Jezero, ni temeljila na predhodno določenih kriterijih, ki bi izhajali iz primerjave obsega razvitosti oziroma obstoja infrastrukture za zadovoljevanje potreb prebivalcev med posameznimi območji Mestne občine Ptuj. Takšen način določitve investicij zaradi omejenih finančnih sredstev, s katerimi razpolagajo občine, pomeni tveganje za neenakomeren razvoj infrastrukture med posameznimi območji Mestne občine Ptuj. V obdobju, na katero se nanaša revizija, je vrednost izvedenih investicij znašala 643.345 EUR.

Mestna občina Ptuj je pri določitvi upravičencev do odškodnin in drugih bonitet smiselno upoštevala pogoje za načrtovanje in gradnjo odlagališč, ki so bili določeni v Pravilniku o odlaganju odpadkov. Pri tem pa ni imela študije ali kakšne druge strokovne podlage, ki bi ji omogočila določitev upravičencev do odškodnin in drugih bonitet, njihove višine ter časa izplačevanja na podlagi objektivnih kriterijev, ki bi odražali dejansko stopnjo negativnih vplivov na okolje zaradi obratovanja odlagališča, prav tako pa tudi ni imela študij ali drugih strokovnih podlag, iz katerih bi izhajalo, v kakšni meri je bila zmanjšana kakovost bivalnega območja v Mestni četrti Jezero in kakšno bi bilo primerno nadomestilo za zmanjšano kakovost bivalnega okolja, ki ga je občina dogovorila z Mestno četrtjo Jezero.

Kazalo

1. Uvod	8
1.1 Opredelitev revizije	8
1.2 Revizijski pristop	9
1.3 Omejitev revizije	10
1.4 Predstavitev revidirancev	10
1.4.1 Mestna občina Ptuj	10
1.4.1.1 Temeljni podatki o organizaciji in poslovanju	10
1.4.1.2 Odgovorne osebe	12
1.4.2 Javne službe Ptuj	13
1.4.2.1 Ustanovitev in lastništvo	13
1.4.2.2 Dejavnosti Javnih služb Ptuj	13
1.4.2.3 Organigram Javnih služb Ptuj in število zaposlenih	14
1.4.2.4 Organi in odgovorne osebe	14
1.5 Predstavitev področja revizije	17
1.5.1 Pravne podlage za ravnanje z odpadki v MO Ptuj	17
1.5.1.1 Odloki o ureditvi izvajanja GJS odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov	17
1.5.1.2 Pogodbe o koncesiji za izvajanje GJS odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov	19
1.5.1.3 Pogodbe o najemu javne infrastrukture	21
1.5.1.4 Okoljevarstvena soglasja in okoljevarstvena dovoljenja za Cero Gajke	21
1.5.2 Predstavitev odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke	22
2. Ugotovitve	25
2.1 Aktivnosti Javnih služb Ptuj pri upravljanju odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke	25
2.1.1 Odlaganje odpadkov na odlagališču nenevarnih odpadkov Gajke	25
2.1.1.1 Količine in vrste odloženih odpadkov na odlagališču nenevarnih odpadkov Gajke v obdobju 2016–2021	25
2.1.1.2 Obdelava odpadkov pred odlaganjem na odlagališču nenevarnih odpadkov Gajke	27
2.1.2 Obratovanje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke	29
2.1.2.1 Izpolnjevanje pogojev za obratovanje po 31. 12. 2015	30
2.1.2.2 Inšpekcijski postopki glede odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke	31
2.1.3 Zagotovitev finančnega jamstva za zaprtje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke	34

2.2	Aktivnosti MO Ptuj pri upravljanju odlagališča ter nadzoru in usmerjanju Javnih služb Ptuj v delu, ki se nanaša na upravljanje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke	42
2.2.1	Upravljanje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke v skladu z okoljevarstvenim dovoljenjem ter nadziranje in usmerjanje Javnih služb Ptuj pri izvedbi aktivnosti za obratovanje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke	42
2.2.1.1	Aktivnosti MO Ptuj za nadgradnjo odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke	42
2.2.1.2	Nadziranje in usmerjanje Javnih služb Ptuj glede izpolnjevanja pogojev za obratovanje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke po 31. 12. 2015 ter glede upoštevanja zahtev, ki izhajajo iz inšpekcijskih odločb	49
2.2.2	Nadziranje in usmerjanje Javnih služb Ptuj pri zagotavljanju finančnega jamstva za zaprtje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke	50
2.2.3	Izvedba investicij in izplačevanje odškodnin zaradi obratovanja odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke	52
2.2.3.1	Izvedba investicij zaradi obratovanja odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke	52
2.2.3.2	Izplačilo odškodnin in drugih bonitet zaradi obratovanja odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke	56
3.	Mnenje	61
3.1	Mnenje o učinkovitosti Javnih služb Ptuj pri upravljanju odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke	61
3.2	Mnenje o učinkovitosti MO Ptuj pri upravljanju odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke ter pri nadzoru in usmerjanju Javnih služb Ptuj v delu, ki se nanaša na upravljanje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke	62

1. Uvod

Revizijo učinkovitosti upravljanja odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke v centru za ravnanje s komunalnimi odpadki Gajke (v nadaljevanju: Cero Gajke) v obdobju od 1. 1. 2016 do 31. 12. 2021 smo izvedli na podlagi Zakona o računskem sodišču¹ in Poslovnika Računskega sodišča Republike Slovenije². Sklep o izvedbi revizije³ je bil izdan 4. 5. 2022.

Naša pristojnost je na podlagi izvedene revizije podati mnenje o učinkovitosti:

- Javnih služb Ptuj, podjetja za izvajanje gospodarskih javnih služb in drugih dejavnosti, d.o.o., Ptuj (v nadaljevanju: Javne službe Ptuj) pri upravljanju odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke,
- Mestne občine Ptuj (v nadaljevanju: MO Ptuj) pri upravljanju odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke ter pri nadzoru in usmerjanju Javnih služb Ptuj v delu, ki se nanaša na upravljanje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke,

v obdobju od 1. 1. 2016 do 31. 12. 2021.

Revizijo smo načrtovali in izvedli v skladu z mednarodnimi revizijskimi standardi, ki jih določa Napotilo za izvajanje revizij⁴, tako da smo pridobili zadostna in ustrezna zagotovila za izrek mnenja.

1.1 Opredelitev revizije

Predmet in obseg revizije je bilo upravljanje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke v obdobju od 1. 1. 2016 do 31. 12. 2021.

Cilj revizije je bil izrek mnenja o:

- učinkovitosti poslovanja Javnih služb Ptuj pri upravljanju odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke v obdobju od 1. 1. 2016 do 31. 12. 2021 ter
- učinkovitosti poslovanja MO Ptuj pri upravljanju odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke ter pri nadzoru in usmerjanju Javnih služb Ptuj v delu, ki se nanaša na upravljanje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke, v obdobju od 1. 1. 2016 do 31. 12. 2021.

Da bi lahko izrekli mnenje, smo si zastavili naslednji glavni revizijski vprašanja in podvprašanja:

- ali so bile Javne službe Ptuj učinkovite pri upravljanju odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke v obdobju od 1. 1. 2016 do 31. 12. 2021:
 - ali so Javne službe Ptuj odlagale odpadke na odlagališču nenevarnih odpadkov Gajke v skladu z okoljevarstvenim dovoljenjem;

¹ Uradni list RS, št. 11/01 in 109/12.

² Uradni list RS, št. 91/01.

³ Št. 321-1/2021/7.

⁴ Uradni list RS, št. 122/22.

- ali so Javne službe Ptuj zagotavljale pogoje za obratovanje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke po 31. 12. 2015;
- ali so Javne službe Ptuj zagotovile finančno jamstvo za zaprtje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke;
- ali je bila MO Ptuj učinkovita pri upravljanju odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke ter pri nadzoru in usmerjanju Javnih služb Ptuj v delu, ki se nanaša na upravljanje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke, v obdobju od 1. 1. 2016 do 31. 12. 2021:
 - ali je MO Ptuj upravljala odlagališče nenevarnih odpadkov Gajke ter nadzirala in usmerjala Javne službe Ptuj pri izvedbi aktivnosti za obratovanje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke;
 - ali je MO Ptuj nadzirala in usmerjala Javne službe Ptuj pri zagotavljanju finančnega jamstva za zaprtje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke;
 - ali je MO Ptuj izvajala investicije in izplačevala odškodnine zaradi obratovanja odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke na podlagi predpisov in izdelanih kriterijev.

V mnenju sta jasno izražena odgovora na glavni revizijski vprašanji, ki smo ju oblikovali na podlagi opisnih odgovorov na revizijska podvprašanja in operativna vprašanja.

Poslovanje Javnih služb Ptuj in MO Ptuj smo ocenili kot učinkovito, če smo na revizijska podvprašanja, ki se nanašajo na posameznega revidiranca, odgovorili pretežno pozitivno. V primeru, da smo na revizijska podvprašanja odgovorili pretežno negativno, smo posameznemu revidirancu podali mnenje o neučinkovitem poslovanju. V vseh drugih primerih smo poslovanje posameznega revidiranca ocenili kot delno učinkovito.

Zaradi boljšega razumevanja področja so v revizijskem poročilu prikazani tudi podatki pred letom 2016 ter podatki in aktivnosti po letu 2021, o katerih nismo izrekli mnenja.

1.2 Revizijski pristop

Na posamezna vprašanja v reviziji smo odgovorili z uporabo kvalitativnih in kvantitativnih metod in tehnik revidiranja, pri čemer smo uporabili predvsem:

- proučevanje strateških dokumentov in pravnih podlag s področja revizije;
- proučevanje pridobljene dokumentacije in informacij od MO Ptuj in Javnih služb Ptuj, ki se nanašajo na odlagališče nenevarnih odpadkov Gajke;
- triangulacijo podatkov (preveritev istovrstnih podatkov pri različnih virih);
- razgovore s predstavniki Javnih služb Ptuj in MO Ptuj, ki neposredno in posredno delujejo na področju ravnanja z odpadki in obratovanja odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke;
- pregled spletnih strani, medijskih poročil, raziskav in drugih javno dostopnih virov, ki se nanašajo na odlagališče nenevarnih odpadkov Gajke.

1.3 Omejitev revizije

V nadaljevanju predstavljamo omejitve, ki so vplivale na izvedbo revizije v delu, ki se nanaša na nadgradnjo odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke. V reviziji smo preverili, ali je MO Ptuj sprejela nedvoumno odločitev za nadgradnjo odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke in podlage za sprejem odločitve o začetku postopka njegovega zapiranja, nismo pa preverjali:

- postopkov v zvezi s sprejemom odločitve o nadgradnji odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke – na primer izdelava študij, projektov, investicijske dokumentacije in podobno;
- postopkov pridobivanja gradbenega in okoljevarstvenega dovoljenja za nadgradnjo odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke.

1.4 Predstavitev revidirancev

Revidiranca MO Ptuj in Javne službe Ptuj smo določili glede na vlogo, pristojnosti in odgovornosti za učinkovitost poslovanja pri upravljanju odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke.

1.4.1 Mestna občina Ptuj

1.4.1.1 Temeljni podatki o organizaciji in poslovanju

Podatke o velikosti in organih MO Ptuj prikazuje Tabela 1.

Tabela 1 Podatki o velikosti in organih MO Ptuj

Število prebivalcev	23.509 (na dan 31. 12. 2021)
Ustanovitev	1994
Organi občine:	
• župan	poklicno opravljanje funkcije
podžupan ¹⁾	1 (nepoklicno opravljanje funkcije)
• mestni svet	29 članov
• nadzorni odbor	7 članov

Opomba: ¹⁾ Podžupan v skladu z Zakonom o lokalni samoupravi (v nadaljevanju: ZLS; Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF, 14/15 – ZUUJFO, 11/18 – ZSPDLS-1, 30/18, 61/20 – ZIUZEOP-A in 80/20 – ZIUOOPE) ni organ občine, a zaradi popolnosti predstavitve občine navajamo tudi ta podatek.

Vir: podatki MO Ptuj, [URL: <https://www.ptuj.si/objave/>], 26. 7. 2022, in Statističnega urada Republike Slovenije, SI-Stat podatkovni portal, [URL: <https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/2640010S.px/table/tableViewLayout2/>], 26. 7. 2022.

Občina ima 8 četrtnih skupnosti: Breg - Turnišče, Center, Grajena, Jezero, Ljudski vrt, Panorama, Rogoznica, Spuhlja, ki so pravne osebe javnega prava. Je ustanoviteljica ali soustanoviteljica

2 gospodarskih družb, ki izvajata gospodarske javne službe (v nadaljevanju: GJS) s področja varstva okolja.

20. člen ZLS določa, da lahko občina v skladu z zakoni poseduje, pridobiva in razpolaga z vsemi vrstami premoženja, ustanavlja in vodi javna podjetja ter v okviru sistema javnih financ določa svoj proračun.

Občina samostojno opravlja lokalne zadeve javnega pomena (izvirne naloge), ki jih določi s splošnim aktom občine ali so določene z zakonom. Občina za zadovoljevanje potreb svojih prebivalcev med drugim opravlja zlasti naslednje naloge⁵:

- upravlja občinsko premoženje;
- v okviru svojih pristojnosti ureja, upravlja in skrbi za lokalne javne službe;
- skrbi za varstvo zraka, tal, vodnih virov, za varstvo pred hrupom, za zbiranje in odlaganje odpadkov in opravlja druge dejavnosti varstva okolja;
- določa prekrške in denarne kazni za prekrške, s katerimi se kršijo predpisi občine, in opravlja inšpekcijsko nadzorstvo nad izvajanjem občinskih predpisov in drugih aktov, s katerimi ureja zadeve iz svoje pristojnosti, če ni z zakonom drugače določeno;
- ureja druge lokalne zadeve javnega pomena.

V skladu s prvim odstavkom 61. člena ZLS občina zagotavlja opravljanje javnih služb, ki jih v skladu z zakonom določi s svojim splošnim aktom, in javnih služb, za katere je tako določeno z zakonom (lokalne javne službe). Opravljanje lokalnih javnih služb zagotavlja občina⁶:

- neposredno v okviru občinske uprave;
- z ustanavljanjem javnih zavodov in javnih podjetij;
- z dajanjem koncesij;
- na drug način, določen v skladu z zakonom.

V skladu z 62. členom ZLS način in pogoje opravljanja lokalnih javnih služb predpiše občina, če zakon ne določa drugače.

V obdobju, na katero se nanaša revizija, je obvezne občinske GJS določal Odlok o lokalnih gospodarskih javnih službah v Mestni občini Ptuj⁷ (v nadaljevanju: odlok o GJS).

V skladu z Odlokom o organizaciji in nalogah Občinske uprave Mestne občine Ptuj⁸ se za izvajanje upravnih nalog ustanovijo organi mestne uprave in notranje organizacijske enote, ki opravljajo upravne, strokovne, pospeševalne in razvojne naloge mestne občine ter naloge v zvezi

⁵ 21. člen ZLS.

⁶ Drugi odstavek 61. člena ZLS.

⁷ Uradni vestnik Mestne občine Ptuj, št. 7/05, 5/06 in 6/08.

⁸ Uradni vestnik Mestne občine Ptuj, št. 12/15 in 3/21.

z zagotavljanjem javnih služb iz pristojnosti mestne občine. Oddelek za gospodarske dejavnosti⁹ pri MO Ptuj med drugim:

- pripravlja in izvaja programe komunalne in cestne dejavnosti;
- pripravlja razvojne usmeritve in predloge ukrepov ter spremlja njihovo izvajanje na področju gospodarstva in GJS;
- vodi investicije s področja gospodarske infrastrukture, kadar mestna občina nastopa kot investitor;
- predlaga način izvajanja GJS;
- določa standarde in normative za GJS;
- vodi postopke za podeljevanje koncesij in izbiro koncesionarjev;
- vodi nadzor nad izvajanjem nalog GJS;
- sodeluje s četrtnimi skupnostmi na področju GJS;
- pripravlja načrte razvojnih programov in omogoča njihovo izvajanje na področju GJS;
- spremlja, analizira in oblikuje cene na področju GJS.

Ravnanje z odpadki zagotavljajo lokalne skupnosti z izvajanjem GJS. Na podlagi 149. člena Zakona o varstvu okolja¹⁰ (v nadaljevanju: ZVO-1) je v pristojnosti lokalnih skupnosti izvajanje GJS zbiranja določenih vrst komunalnih odpadkov, obdelave določenih vrst komunalnih odpadkov in odlaganja ostankov obdelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov. Objekti in naprave, potrebni za izvajanje teh GJS, so infrastruktura lokalnega pomena.

MO Ptuj je lastnica odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke in ustanoviteljica Javnih služb Ptuj.

1.4.1.2 Odgovorne osebe

Za učinkovitost poslovanja MO Ptuj je odgovoren župan občine v skladu s svojimi pristojnostmi. V obdobju, na katero se nanaša revizija, in med izvajanjem revizije sta bili odgovorni osebi:

- Miran Senčar, župan, do 12. 12. 2018 in
- Nuška Gajšek, županja, od 13. 12. 2018.

⁹ [<https://www.ptuj.si/objava/354347>], 26. 7. 2022.

¹⁰ Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 – ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16, 61/17 – GZ, 21/18 – ZNOrg, 84/18 – ZIURKOE in 158/20. V obdobju, na katero se nanaša revizija, je bil v veljavi ZVO-1. Novi Zakon o varstvu okolja (ZVO-2; Uradni list RS, št. 44/22) je začel veljati 13. 4. 2022.

1.4.2 Javne službe Ptuj

1.4.2.1 Ustanovitev in lastništvo

Javne službe Ptuj so bile ustanovljene z aktom o ustanovitvi družbe z dne 5. 11. 2008. Vpis v sodni register pri Okrožnem sodišču na Ptuju je bil izveden 26. 11. 2008. Od ustanovitve je bilo sprejetih več novih aktov o ustanovitvi družbe. Zadnji akt o ustanovitvi družbe v obdobju, na katero se nanaša revizija, je bil sprejet 20. 1. 2020¹¹.

Osnovni kapital družbe je na dan 31. 12. 2021 znašal 600.650 EUR. Ustanoviteljica in edina lastnica Javnih služb Ptuj je MO Ptuj.

1.4.2.2 Dejavnosti Javnih služb Ptuj

Javne službe Ptuj so v obdobju, na katero se nanaša revizija, na podlagi odloka o GJS izvajale¹² naslednje obvezne občinske GJS na območju MO Ptuj:

- zbiranje določenih vrst komunalnih odpadkov,
- obdelava določenih vrst komunalnih odpadkov,
- odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanje komunalnih odpadkov,
- vzdrževanje občinskih javnih cest,
- urejanje in čiščenje javnih površin,
- pomoč, oskrba in namestitvev zapuščenih živali v zavetišču,
- odvoz nepravilno parkiranih vozil.

Javne službe Ptuj na podlagi odloka o GJS izvajajo tudi naslednje izbirne občinske GJS na območju MO Ptuj:

- oskrba s toplotno energijo,
- upravljanje s pokopališči, urejanje in vzdrževanje pokopališč,
- urejanje in vzdrževanje javnih tržnih prostorov,
- urejanje in vzdrževanje javnih parkirišč.

Javne službe Ptuj so v obdobju, na katero se nanaša revizija, izvajale tudi tržno dejavnost, med drugim ravnanje z odpadki.

Izvajanje GJS odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov je omogočala gospodarska javna infrastruktura (odlagališče nenevarnih odpadkov Gajke), ki je bila predmet revizije.

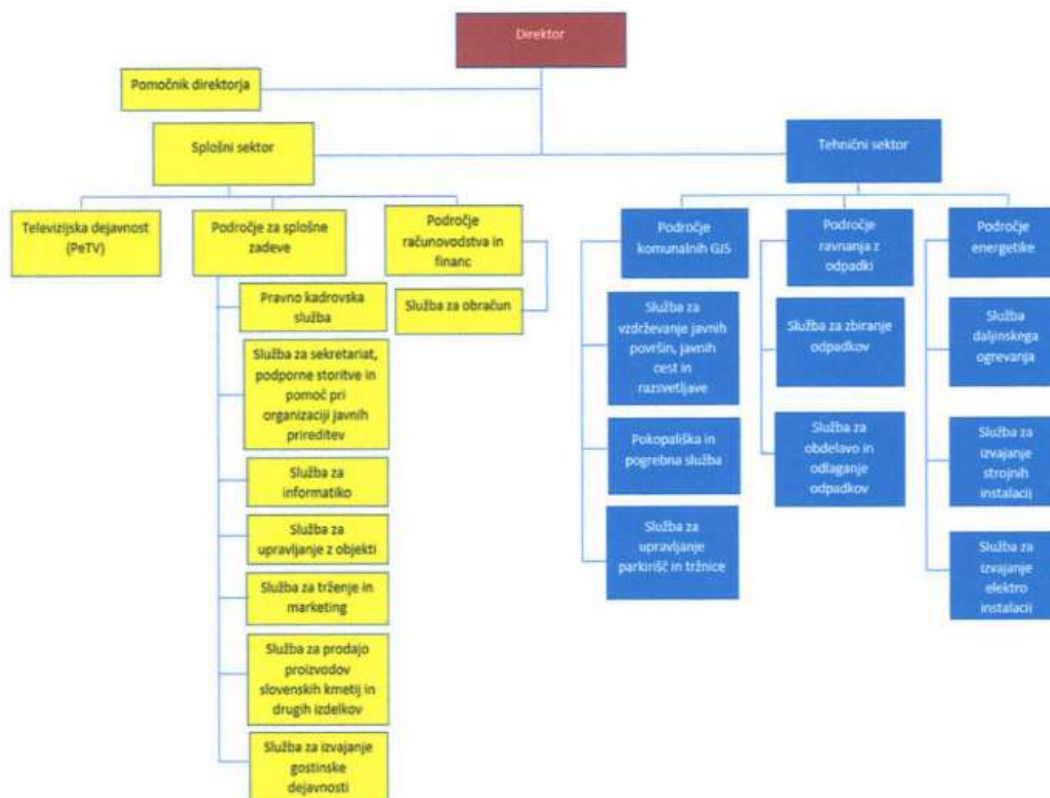
¹¹ Akt o ustanovitvi družbe z omejeno odgovornostjo, št. SV 44/20. V sodnem registru je bil objavljen 31. 1. 2020.

¹² V letu 2021 so prenehale izvajati GJS obdelave določenih vrst komunalnih odpadkov in odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov.

1.4.2.3 Organigram Javnih služb Ptuj in število zaposlenih

Organigram Javnih služb Ptuj prikazuje Slika 1.

Slika 1 Organigram Javnih služb Ptuj v letu 2021

Vir: Letno poročilo Javnih služb Ptuj za leto 2021.

Javne službe Ptuj so imele v obdobju, na katero se nanaša revizija, od 130 do 150 zaposlenih.

1.4.2.4 Organi in odgovorne osebe

Organi družbe so:

- skupščina,
- nadzorni svet in
- direktor.

V skladu z Aktom o ustanovitvi družbe z omejeno odgovornostjo z dne 20. 1. 2020 skupščino družbe predstavlja Mestni svet Mestne občine Ptuj (v nadaljevanju: mestni svet MO Ptuj). Mestni svet MO Ptuj zastopa družbo v razmerju do nadzornega sveta družbe in direktorja, razen če ni za posamezen primer določeno drugače. Sklepi skupščine se sprejemajo na sejah mestnega sveta v skladu s poslovníkom mestnega sveta.

Skupščina odloča o temeljnih razvojnih in organizacijskih vprašanjih družbe, ki se ne nanašajo na vprašanja rednega poslovanja ter vsakodnevnega vodenja tekočih poslov.

Za učinkovito zagotavljanje javnih dobrin in uspešno poslovanje podjetja sprejema skupščina družbe na predlog direktorja razvojni program in letni načrt. Direktor pri pripravi teh aktov sodeluje z občinsko upravo ustanoviteljice ter strokovnimi in znanstvenimi institucijami.

Mestni svet ustanoviteljice ima po statutu družbe pravico do odločanja o:

- cenah in tarifah za uporabo javnih dobrin, ki se zagotavljajo z izvajanjem GJS,
- pogojih za izvajanje dejavnosti podjetja na celotnem območju občine ustanoviteljice, kar se ureja z odlokom,
- povečanju in zmanjšanju kapitala,
- prenehanju družbe in statusnih spremembah,
- vstopu novih družbenikov v družbo,
- zadolževanju podjetja,
- izdaji vrednostnih papirjev,
- dajanju posojil in poroštev,
- drugih zadevah, za katere tako določa zakon ali ta akt.

Nadzorni svet družbe sestavlja 6 članov, in sicer:

- predstavnik občinske uprave ustanoviteljice,
- 3 predstavniki mestnega sveta ustanoviteljice in
- 2 predstavnika zaposlenih v podjetju.

Predstavnika občinske uprave ustanoviteljice imenuje in odpokliče župan MO Ptuj, predstavnike mestnega sveta ustanoviteljice imenuje in odpokliče Mestni svet MO Ptuj, predstavnika zaposlenih pa imenujejo in odpokličejo delavci podjetja v skladu z zakonom, ki ureja sodelovanje delavcev pri upravljanju. Mandat članov nadzornega sveta traja 4 leta, vezan pa je na članstvo v mestnem svetu MO Ptuj oziroma na mandat župana. Člani nadzornega sveta so lahko po izteku mandata ponovno imenovani.

Nadzorni svet je sklepčen, če je pri sklepanju navzoča vsaj polovica članov, vsaj eden izmed njih pa mora biti predstavnik delavcev. Nadzorni svet lahko veljavno odloča tudi brez prisotnosti članov, ki so predstavniki delavcev, če predsednik nadzornega sveta s sklepom ugotovi, da so bili pravilno vabljeni na sejo. Nadzorni svet sprejema sklepe z navadno večino oddanih glasov. Vsak član nadzornega sveta ima 1 glas. V primeru neodločenega glasovanja ima odločitev predsednika prevladujoč glas.

Pristojnosti nadzornega sveta so med drugim naslednje:

- nadzoruje vodenje poslov družbe,
- imenuje in razrešuje direktorja, sklepa pogodbo o zaposlitvi z direktorjem in daje smernice za delo direktorju,

- predlaga skupščini sprejem ukrepa o povečanju ali zmanjšanju kapitala,
- daje soglasje za pridobitev, odtujitev ali obremenitev nepremičnin,
- daje soglasje za pridobitev, odtujitev ali obremenitev premičnega premoženja in drugih sredstev, katerih posamična vrednost presega 50.000 EUR,
- predhodno odloča o najemanju dolgoročnih in kratkoročnih posojil,
- daje soglasje k sklepanju pravnih poslov, katerih vrednosti presegajo vrednosti, ki so skladno z zakonom, ki ureja javno naročanje, določene kot mejne vrednosti za obvezno objavo pri Uradu za uradne objave Evropskih skupnosti.

Nadzorni svet podrobneje uredi način in pogoje za svoje delo s poslovníkom, ki ga sprejme z večino glasov vseh svojih članov.

Poslovodni organ družbe je direktor. Pravice, obveznosti in odgovornosti direktorja se podrobneje določijo s splošnim aktom podjetja, ki ga pripravi in sprejme nadzorni svet, ter z individualno pogodbo o zaposlitvi, ki jo sklene z nadzornim svetom družbe. Direktorja po predhodnem soglasju mestnega sveta MO Ptuj imenuje in razrešuje nadzorni svet družbe. Mandat direktorja traja 4 leta. Ista oseba je po poteku mandata lahko ponovno imenovana.

Ustanoviteljica ima pravico do informiranosti o poslovanju družbe v skladu z zakonom. Direktor je dolžan pisno poročati mestnemu svetu ustanoviteljice ter nadzornemu svetu družbe. Letno poročilo je direktor dolžan predložiti mestnemu svetu ustanoviteljice najkasneje 30 dni po sprejetem zaključnem računu.

Pristojnosti direktorja so med drugim naslednje:

- zastopanje in predstavljanje družbe,
- priprava letnega načrta, programov izvajanja javnih služb in razvojnih programov podjetja,
- priprava letnega poročila,
- imenovanje vodilnih delavcev,
- izdajanje posamičnih aktov ter pravilnikov, ki urejajo delo in poslovanje podjetja,
- odločanje o nakupu blaga, surovin, energije in storitev, o prodaji blaga in storitev, ki ne sodijo med javne dobrine, izvajanje investicij – vse v okviru predpisov in veljavnih načrtov podjetja,
- poročanje nadzornemu svetu o zadevah, ki lahko pomembno vplivajo na poslovanje podjetja.

Za učinkovitost poslovanja Javnih služb Ptuj je odgovoren direktor v skladu s svojimi pristojnostmi. V obdobju, na katero se nanaša revizija, in med izvajanjem revizije je bil odgovorna oseba:

- mag. Alen Hodnik, direktor, od 1. 4. 2011.

1.5 Predstavitev področja revizije

1.5.1 Pravne podlage za ravnanje z odpadki v MO Ptuj

1.5.1.1 Odloki o ureditvi izvajanja GJS odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov

Odloke o ureditvi izvajanja GJS odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov, ki so veljali v obdobju, na katero se nanaša revizija, prikazuje Tabela 2.

Tabela 2 Odloki o ureditvi izvajanja GJS odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov

Dokument	Objava
Odlok o GJS	Uradni vestnik Mestne občine Ptuj, št. 7/05, 5/06 in 6/08
Odlok o koncesiji za opravljanje določenih lokalnih gospodarskih javnih služb v Mestni občini Ptuj (v nadaljevanju: odlok o koncesiji)	Uradni vestnik Mestne občine Ptuj, št. 7/08, 10/12, 13/13, 15/13, 5/14 in 3/20
Odlok o načinu opravljanja obveznih občinskih gospodarskih javnih služb ravnanja s komunalnimi odpadki v Mestni občini Ptuj	Uradni vestnik Mestne občine Ptuj, št. 8/12, 1/13 in 7/16
Odlok o načinu opravljanja obveznih občinskih gospodarskih javnih služb ravnanja s komunalnimi odpadki v Mestni občini Ptuj (v nadaljevanju: odlok o GJS ravnanja s komunalnimi odpadki)	Uradni vestnik Mestne občine Ptuj, št. 12/17, 16/17, 6/19, 15/20 in 5/21
Odlok o predmetu in pogojih za podelitev koncesije za opravljanje obvezne lokalne gospodarske javne službe ravnanja s komunalnimi odpadki v Mestni občini Ptuj (v nadaljevanju: odlok o koncesiji za GJS ravnanja s komunalnimi odpadki)	Uradni vestnik Mestne občine Ptuj, št. 8/12
Odlok o koncesiji za opravljanje obveznih občinskih gospodarskih javnih služb obdelave določenih vrst komunalnih odpadkov in odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov v Mestni občini Ptuj (v nadaljevanju: odlok o koncesiji za GJS obdelave in odlaganja komunalnih odpadkov)	Uradni vestnik Mestne občine Ptuj, št. 7/21

Vir: Uradni vestnik Mestne občine Ptuj.

Odlok o GJS ureja lokalne GJS v MO Ptuj, način njihovega izvajanja, strokovno-tehnične, organizacijske in razvojne naloge, varstvo uporabnikov, financiranje javnih služb in druga vprašanja v zvezi z izvajanjem lokalnih GJS v MO Ptuj. Kot lokalne GJS se opravljajo dejavnosti, ki so z zakonom določene kot obvezne GJS, in dejavnosti, ki so z odlokom o GJS določene kot izbirne lokalne GJS. Med obveznimi lokalnimi GJS je določena tudi GJS odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov. V odloku o GJS je še določeno, da MO Ptuj zagotavlja izvajanje GJS odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov s podelitvijo koncesije.

Odlok o koncesiji predstavlja koncesijski akt, s katerim so določeni predmet in pogoji za podelitev koncesij ter urejena druga vprašanja v zvezi z izvajanjem podeljenih koncesij. Nanaša se tudi na podelitev koncesije za izvajanje GJS odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov. V skladu z odlokom o koncesiji se koncesija podeli neposredno družbi, ki jo za namene

izvajanja GJS ustanovi MO Ptuj. MO Ptuj poslovnega deleža v koncesionarju ne sme prenesti na druge osebe.

Odlok o GJS ravnanja s komunalnimi odpadki določa način opravljanja obveznih občinskih GJS zbiranja določenih vrst komunalnih odpadkov, obdelave določenih vrst komunalnih odpadkov in odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov, ki jih njihovi imetniki prepuščajo izvajalcu GJS, in sicer (15. člen):

- storitve prevzemanja določenih vrst komunalnih odpadkov na prevzemnih mestih, zbiralnicah in zbirnih centrih,
- storitve prevoza določenih vrst prevzetih komunalnih odpadkov do regijskega centra za ravnanje z odpadki,
- storitve obdelave določenih vrst komunalnih odpadkov,
- storitve predhodnega skladiščenja komunalnih odpadkov zaradi oddaje odpadkov v nadaljnjo obdelavo ali odlaganje, vključno s prevozom preostankov odpadkov po obdelavi iz prejšnje alineje na odlagališče za nenevarne odpadke.

Glede odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov je v 42. členu odloka o GJS ravnanja s komunalnimi odpadki določeno, da je odpadke dovoljeno odlagati samo na odlagališčih v skladu z določili predpisa, ki ureja odlaganje odpadkov na odlagališčih. Odlagati je dovoljeno samo obdelane odpadke. Brez predhodne obdelave je dovoljeno odlagati inertne odpadke, kadar njihova obdelava tehnično ni izvedljiva, ali druge odpadke, če njihova obdelava, s katero se zmanjša količina ali nevarnosti za človekovo zdravje ali okolje, ne prispeva k namenu, da se v celotnem obdobju trajanja odlagališča zmanjšajo učinki škodljivih vplivov na okolje, zlasti zaradi vplivov onesnaževanja z emisijami snovi v površinske vode, podzemne vode, tla in zrak, in v zvezi z globalnim onesnaženjem okolja zmanjšajo emisije toplogrednih plinov in preprečijo tveganja za zdravje ljudi.

Za obdelane mešane komunalne odpadke se štejejo mešani komunalni odpadki, ki so bili obdelani s postopkom mehansko-biološke obdelave odpadkov pred odlaganjem na odlagališču v skladu z Uredbo o odlagališčih odpadkov¹³.

Gospodarsko javno infrastrukturo lokalnega pomena, ki je potrebna za izvajanje javne službe, v lasti občine sestavljajo (52. člen odloka o GJS ravnanja s komunalnimi odpadki):

- zemljišča in objekti zbiralnic,
- zemljišča in objekti zbirnih centrov,
- zemljišča in objekti prevzemnih mest na javnih površinah,
- zemljišča in objekti za obdelavo določenih vrst komunalnih odpadkov,
- zemljišča in objekti za odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov,
- druga oprema in delovni stroji za izvajanje GJS.

¹³ Uradni list RS, št. 10/14, 54/15, 36/16, 37/18 in 13/21.

GJS ravnanja z odpadki se opravlja s podelitvijo koncesije koncesionarju na celotnem območju občine, in sicer na podlagi javnega razpisa ali brez javnega razpisa, če se koncesija podeli pravni osebi zasebnega ali javnega prava in so izpolnjeni vsi predpisani pogoji v skladu z veljavno zakonodajo (10. člen odloka o GJS ravnanja s komunalnimi odpadki).¹⁴

MO Ptuj je 21. 5. 2012 sprejela odlok o koncesiji za GJS ravnanja s komunalnimi odpadki. Odlok o koncesiji za GJS ravnanja s komunalnimi odpadki predstavlja koncesijski akt, s katerim so določeni predmet in pogoji opravljanja obvezne lokalne GJS ravnanja s komunalnimi odpadki na območju MO Ptuj. Koncedent pridobiva koncesionarje na podlagi javnega razpisa. Koncesijsko razmerje se začne s podpisom koncesijske pogodbe. Koncesija se podeli za obdobje 15 let.

MO Ptuj je 5. 5. 2021 objavila nov odlok o koncesiji za GJS obdelave in odlaganja komunalnih odpadkov. Odlok o koncesiji za GJS obdelave in odlaganja komunalnih odpadkov predstavlja koncesijski akt, s katerim so določeni predmet in pogoji za podelitev koncesije. Koncesijsko razmerje nastane z dnem sklenitve koncesijske pogodbe. Trajanje koncesijskega razmerja je 20 let od sklenitve koncesijske pogodbe.

1.5.1.2 Pogodbe o koncesiji za izvajanje GJS odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov

Pogodbe o koncesiji za izvajanje GJS odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov, ki so veljale v obdobju, na katero se nanaša revizija, prikazuje Tabela 3.

Tabela 3 Pogodbe o koncesiji za izvajanje GJS odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov

Datum dokumenta	Dokument
29. 12. 2009	Pogodba o podelitvi koncesije za opravljanje obveznih lokalnih gospodarskih javnih služb zbiranje in prevoz komunalnih odpadkov ter odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov (v nadaljevanju: pogodba o koncesiji 2009)
31. 12. 2014	Aneks k Pogodbi o podelitvi koncesije za opravljanje obveznih lokalnih gospodarskih javnih služb zbiranje in prevoz komunalnih odpadkov ter odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov (v nadaljevanju: aneks k pogodbi o koncesiji 2009)
25. 4. 2017	Koncesijska pogodba za opravljanje obveznih občinskih gospodarskih javnih služb zbiranja določenih vrst komunalnih odpadkov, obdelave določenih vrst komunalnih odpadkov in odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov na območju Mestne občine Ptuj (v nadaljevanju: pogodba o koncesiji 2017)
28. 6. 2021	Aneks h koncesijski pogodbi za opravljanje obveznih občinskih gospodarskih javnih služb zbiranja določenih vrst komunalnih odpadkov, obdelave določenih vrst komunalnih odpadkov in odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov na območju Mestne občine Ptuj (v nadaljevanju: aneks k pogodbi o koncesiji 2017)

Vir: podatki MO Ptuj.

¹⁴ Pred sprejemom odloka o GJS ravnanja s komunalnimi odpadki je bil v veljavi Odlok o načinu opravljanja obveznih občinskih gospodarskih javnih služb ravnanja s komunalnimi odpadki v Mestni občini Ptuj. Ta je urejal GJS ravnanja s komunalnimi odpadki na vsebinsko primerljiv način kot odlok o GJS ravnanja s komunalnimi odpadki.

MO Ptuj in Javne službe Ptuj so 29. 12. 2009 sklenile pogodbo o koncesiji 2009, s katero je bila Javnim službam Ptuj podeljena koncesija za opravljanje obveznih GJS zbiranja in prevoza komunalnih odpadkov ter odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov. Pogodba o koncesiji 2009 je bila sklenjena za obdobje 5 let od njenega podpisa. Koncedent je s pogodbo o koncesiji 2009 pooblastil koncesionarja, da v svojem imenu in za svoj račun izvaja GJS, ki obsegajo storitve, določene v odloku o GJS ravnanja s komunalnimi odpadki. Koncesionar je bil za izvajanje podeljenih GJS zavezan uporabljati Cero Gajke.

MO Ptuj in Javne službe Ptuj so 31. 12. 2014 sklenile aneks k pogodbi o koncesiji 2009, v katerem je navedeno, da je mestni svet MO Ptuj 21. 5. 2012 sprejel odlok o koncesiji za GJS ravnanja s komunalnimi odpadki. V skladu z odlokom o koncesiji za GJS ravnanja s komunalnimi odpadki je MO Ptuj 2. 12. 2012 objavila javni razpis za podelitev koncesije za opravljanje obveznih lokalnih GJS ravnanja s komunalnimi odpadki na območju občin Spodnjega Podravja¹⁵. MO Ptuj je na podlagi javnega razpisa 3. 4. 2014 izdala upravno odločbo o podelitvi koncesije, s katero je izbrala najugodnejšega ponudnika za izvajanje koncesije. V aneksu k pogodbi o koncesiji 2009 je še bilo določeno, da bo koncesijska pogodba sklenjena po pravnomočnosti upravne odločbe o podelitvi koncesije, kar zaradi upravnega spora v času sklenitve aneksa še ni bilo mogoče. Ker je bila pogodba o koncesiji 2009 sklenjena za obdobje 5 let, se je s sklenitvijo aneksa k pogodbi o koncesiji 2009 podaljšala njena veljavnost do uveljavitve nove koncesijske pogodbe na podlagi izdane upravne odločbe.

MO Ptuj in Javne službe Ptuj so 25. 4. 2017 sklenile pogodbo o koncesiji 2017, v kateri je navedeno, da je bila koncesionarju v skladu z odločbo kot koncesijskim aktom dne 9. 2. 2017 podeljena koncesija za opravljanje GJS na območju MO Ptuj. S sklenitvijo pogodbe o koncesiji 2017 je koncedent podelil koncesionarju posebno in izključno pravico za opravljanje dejavnosti GJS, ki so predmet te pogodbe, za čas trajanja koncesijskega razmerja. Koncesija je bila podeljena za dobo 10 let.

Z dnem uveljavitve pogodbe o koncesiji 2017 je koncesionar pridobil pravno podlago za najem infrastrukturnih objektov in naprav ter druge opreme za izvajanje GJS, ki so v lasti koncedenta. Pogoje najema urejata pogodbeni stranki z letno pogodbo v skladu z določili zakona, ki ureja razpolaganje s stvarnim premoženjem občine. Koncesionar sme in je dolžan uporabljati infrastrukturo in opremo, ki ju pridobi v najem, izključno za opravljanje dejavnosti javnih služb, ki so predmet te pogodbe.

MO Ptuj in Javne službe Ptuj so 28. 6. 2021 sklenile aneks k pogodbi o koncesiji 2017, v katerem je navedeno, da je MO Ptuj z odločbo¹⁶ z dne 2. 6. 2021 družbi Simbio, družbi za ravnanje z odpadki d.o.o., Celje (v nadaljevanju: družba Simbio) neposredno podelila koncesijo¹⁷ za izvajanje obveznih občinskih GJS obdelave določenih vrst komunalnih odpadkov in odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov. Zaradi tega so MO Ptuj in Javne službe Ptuj s tem aneksom sporazumno razvezale pogodbo o koncesiji 2017 v delu, ki se nanaša na izvajanje GJS obdelave določenih vrst komunalnih odpadkov in odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja

¹⁵ Uradni list RS, št. 82/12.

¹⁶ Št. 014-1/2021-10.

¹⁷ V reviziji nismo preverjali, ali so bili izpolnjeni pogoji za neposredno podelitev koncesije, ker to ni bil predmet revizije.

komunalnih odpadkov, z dnem podpisa Koncesijske pogodbe o izvajanju obveznih občinskih GJS obdelave določenih vrst komunalnih odpadkov in odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov med MO Ptuj in družbo Simbio¹⁸.

1.5.1.3 Pogodbe o najemu javne infrastrukture

Pogodbe o najemu javne infrastrukture za izvajanje GJS ravnanja s komunalnimi odpadki, ki so veljale v obdobju, na katero se nanaša revizija, prikazuje Tabela 4.

Tabela 4 Pogodbe o najemu javne infrastrukture za izvajanje GJS ravnanja s komunalnimi odpadki

Datum dokumenta	Dokument
31. 12. 2014	Pogodba o najemu javne infrastrukture za gospodarske javne službe ravnanja s komunalnimi odpadki z dne 31. 12. 2014 (v nadaljevanju: pogodba o najemu infrastrukture 2015)
30. 11. 2015	Aneks št. 1 k pogodbi o najemu infrastrukture 2015
24. 10. 2016	Aneks št. 2 k pogodbi o najemu infrastrukture 2015
7. 6. 2016	Aneks št. 3 k pogodbi o najemu infrastrukture 2015
4. 1. 2018	Pogodba o najemu javne infrastrukture za gospodarske javne službe ravnanja s komunalnimi odpadki (v nadaljevanju: pogodba o najemu infrastrukture 2018)
15. 2. 2018	Aneks št. 1 k pogodbi o najemu infrastrukture 2018

Vir: podatki MO Ptuj.

V obdobju, na katero se nanaša revizija, sta podlago za upravljanje Cero Gajke predstavljali pogodba o najemu infrastrukture 2015 in pogodba o najemu infrastrukture 2018.

1.5.1.4 Okoljevarstvena soglasja in okoljevarstvena dovoljenja za Cero Gajke

Okoljevarstvena soglasja in okoljevarstvena dovoljenja za Cero Gajke, ki jih je izdala Agencija Republike Slovenije za okolje (v nadaljevanju: Arso), prikazuje Tabela 5.

¹⁸ MO Ptuj in družba Simbio sta Koncesijsko pogodbo o izvajanju obveznih občinskih GJS obdelave določenih vrst komunalnih odpadkov in odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov podpisali 1. 7. 2021.

Tabela 5 Okoljevarstvena soglasja in okoljevarstvena dovoljenja za Cero Gajke

Datum dokumenta	Dokument
26. 11. 2002	Okoljevarstveno soglasje za gradnjo centra za ravnanje z odpadki Gajke v Spuhlji – I. faza (etapa I/c in etapa I/d)
19. 9. 2005	Okoljevarstveno soglasje za gradnjo centra za regijsko ravnanje z odpadki Gajke pri Spuhlji – I. faza (deponijsko polje I/a in I/b)
12. 10. 2005	Okoljevarstveno dovoljenje za obratovanje odlagališča Gajke
2. 4. 2014	Okoljevarstveno soglasje za nadgradnjo regijskega centra za ravnanje z odpadki Gajke (v nadaljevanju: okoljevarstveno soglasje za nadgradnjo Cero Gajke)
24. 4. 2015	Okoljevarstveno dovoljenje za obratovanje regijskega centra za ravnanje z odpadki Gajke – Cero Gajke (v nadaljevanju: okoljevarstveno dovoljenje 2015)
15. 12. 2021	Odločba o spremembi okoljevarstvenega dovoljenja za obratovanje regijskega centra za ravnanje z odpadki Gajke – Cero Gajke z dne 24. 4. 2015 (v nadaljevanju: sprememba okoljevarstvenega dovoljenja 2021)
27. 5. 2022	Odločba o spremembi okoljevarstvenega dovoljenja za obratovanje regijskega centra za ravnanje z odpadki Gajke – Cero Gajke z dne 24. 4. 2015, ki je bilo spremenjeno z odločbo z dne 15. 12. 2021 (v nadaljevanju: sprememba okoljevarstvenega dovoljenja 2022)

Vir: podatki MO Ptuj in Javnih služb Ptuj.

Okoljevarstvena soglasja je pridobivala MO Ptuj kot lastnica infrastrukture, na kateri se izvajajo GJS s področja varstva okolja.

Prvo Okoljevarstveno dovoljenje za obratovanje odlagališča Gajke je 12. 10. 2005 pridobila družba Čisto mesto Ptuj d.o.o., ki je bila takratni upravljavec odlagališča.

Javne službe Ptuj so 24. 4. 2015 pridobile okoljevarstveno dovoljenje 2015 za dobo 10 let od njegove pravnomočnosti. Izdano okoljevarstveno dovoljenje 2015 je med drugim omogočalo nadgradnjo odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke.

Arso je 15. 12. 2021 po uradni dolžnosti izdala spremembo okoljevarstvenega dovoljenja 2021 ter 27. 5. 2022 na podlagi vloge Javnih služb Ptuj spremembo okoljevarstvenega dovoljenja 2022.

1.5.2 Predstavitev odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke

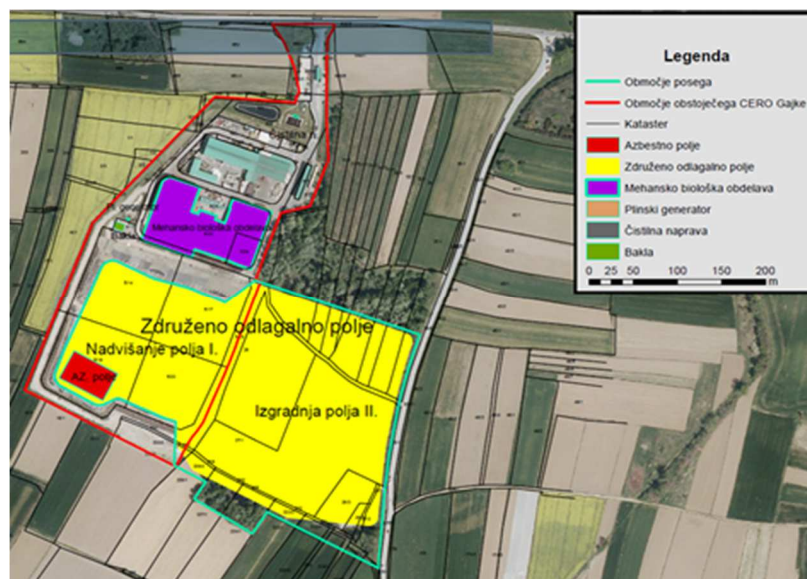
Cero Gajke se nahaja na območju Ptujkega polja v severovzhodni Sloveniji, vzhodno od mesta Ptuj. Ptujsko polje je ravnina, ki se nahaja med Ptujem in Ormožem in leži na levem bregu Drave. Površje polja je položno nagnjeno od zahoda proti vzhodu. Cero Gajke leži severno od vasi Spuhlja, vzhodno od vasi Brstje in južno od državne ceste R3. Na vzhodni strani poteka v smeri sever–jug lokalna cesta Spuhlja–Dornava.

Cero Gajke leži v širšem vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov Dravskega in Ptujkega polja. V območje Cero Gajke segajo območje arheološke dediščine Ptuj – rimska cesta (Poetovio-Savaria) in grobovi ob rimski cesti. Obravnavana lokacija se nahaja izven varovanih območij narave (zavarovanih območij in posebnih varstvenih območij – Natura 2000), območij naravnih vrednot in ekološko pomembnih območij. Najbližje zavarovano območje po Zakonu o ohranjanju

narave¹⁹ je oddaljeno 680 m v jugozahodni smeri. Gre za zeleni pas mesta Ptuj, in sicer gozd na zemljiščih v katastrski občini Spuhlja.

Slika 2 prikazuje ortofoto posnetek območja Cero Gajke, na katerem je med drugim označeno predvideno združeno odlagalno polje, ki zajema obstoječe odlagališče nenevarnih odpadkov (polje I) ter načrtovano novo odlagalno polje (polje II).

Slika 2 Ortofoto posnetek Cero Gajke

Vir: podatki MO Ptuj.

Na območju Cero Gajke se med drugimi objekti in napravami nahaja odlagališče nenevarnih odpadkov Gajke, ki obsega odlagalno polje I – 1. faza s površino odlagalnega prostora 33.202 m². Celotna zmogljivost odlaganja je 238.000 t oziroma 190.000 m³ odpadkov, pri čemer je bila v letu 2015 (ob izdaji okoljevarstvenega dovoljenja 2015) preostala zmogljivost odlaganja še 6.467 t odpadkov. V okviru odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke je urejeno tudi odlagalno polje za azbestne odpadke, ki je prav tako zajeto v dopustnih količinah odloženih odpadkov v okoljevarstvenem dovoljenju 2015.

Iz okoljevarstvenega dovoljenja 2015 izhaja, da so Javne službe Ptuj kot upravljavec Cero Gajke načrtovale izvedbo nadgradnje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke. V okviru tega sta bila načrtovana nadvišanje odlagalnega polja I, ki bi povečalo celotno zmogljivost odlaganja na tem odlagalnem polju za 218.114 t oziroma 174.125 m³ odpadkov, in izgradnja novega odlagalnega polja (odlagalno polje II), ki bi imelo celotno zmogljivost odlaganja 235.112 t oziroma 188.248 m³ odpadkov, s površino odlagalnega prostora 44.123 m² in površino prekrivnega sloja 45.914 m².

¹⁹ Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18 in 82/20.

Površina prekrivnega sloja odlagalnega polja I je 38.340 m². Po nadgradnji bi odlagališče nenevarnih odpadkov Gajke imelo celotno zmogljivost odlaganja 691.226 t oziroma 552.373 m³ odpadkov.

Sortirnica mešanih komunalnih odpadkov predstavlja napravo, ki je na istem kraju neposredno tehnično povezana z odlagališčem nenevarnih odpadkov Gajke. Ima zmogljivost obdelave 40.000 t/leto oziroma 154 t/dan.

Tudi sistem za zajem in izrabo odlagališnega plina je na istem kraju neposredno tehnično povezan z odlagališčem nenevarnih odpadkov Gajke. Plinski sistem na odlagalnem polju I – 1. faza zajema 20 plinjakov, iz katerih se prisilno črpa odlagališčni plin, ki je speljan do bakle za sežig plinov. Za namen nadvišanja polja I bi se nadaljevalo odplinjanje po trenutnem načinu. Odplinjevanje bi bilo na enak način urejeno na novem odlagalnem polju II. Na novem odlagalnem polju II je bila predvidena namestitev 29 odplinjevalnih sond, ki bi bile z odsesovalnimi cevovodi povezane do plinske črpalke. Javne službe Ptuj so v sklopu nadgradnje Cero Gajke načrtovale preureditev obstoječe bakle za sežig odlagališnega plina.

Na odlagalnem polju I – 1. faza so se odpadki odlagali od leta 2003 naprej. Zaradi potrebe po prostoru za odlaganje odpadkov na odlagališču Gajke je bilo načrtovano nadvišanje že zgrajenega odlagalnega polja I – 1. faza. Javne službe Ptuj so načrtovale, da bi se odpadki odlagali na povišano odlagalno polje I po izgradnji naprave za mehansko-biološko obdelavo odpadkov. Na odlagalnem polju I bi se izvajalo odlaganje obdelanih odpadkov po postopku D1, ki pomeni odlaganje v zemljo ali na njo.

Javne službe Ptuj so načrtovale izgradnjo odlagalnega polja II na vzhodni strani ob odlagalnem polju I. Po zaključku odlaganja na razširjenem odlagalnem polju I bi se začelo odlagati na novo zgrajeno odlagalno polje II, ki bi bilo razdeljeno v 4 sektorje. Tudi za odlagalno polje II bi se pridobivala delna uporabna dovoljenja na podlagi poskusnega obratovanja za posamezni sektor.

Po nadgradnji Cero Gajke bi se na obravnavanem območju nahajalo odlagališče odpadkov Gajke, ki bi obsegalo:

- odlagalno polje I, ki bi obsegalo odlagalno polje I – 1. faza in nadvišanje odlagalnega polja I, ter
- odlagano polje II.

MO Ptuj in Javne službe Ptuj do leta 2020 niso začele z izvedbo nadgradnje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke. Mestni svet MO Ptuj je 14. 9. 2020 sprejel sklep o začetku postopka zapiranja obstoječega odlagališča nenevarnih odpadkov v Cero Gajke. S tem je dejansko bila sprejeta odločitev, da načrtovana investicija v nadgradnjo odlagalnega polja I ter izgradnjo odlagalnega polja II na odlagališču nenevarnih odpadkov Gajke ne bo izvedena ter da se izvede postopek za zaprtje obstoječega odlagalnega polja I.

2. Ugotovitve

2.1 Aktivnosti Javnih služb Ptuj pri upravljanju odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke

2.1.1 Odlaganje odpadkov na odlagališču nenevarnih odpadkov Gajke

Da bi odgovorili na vprašanje, ali so Javne službe Ptuj odlagale odpadke na odlagališču nenevarnih odpadkov Gajke v skladu z okoljevarstvenim dovoljenjem, smo preverili:

- ali so Javne službe Ptuj na odlagališču nenevarnih odpadkov Gajke odlagale količine odpadkov, kot so bile določene v okoljevarstvenem dovoljenju,
- ali so Javne službe Ptuj na odlagališču nenevarnih odpadkov Gajke odlagale samo vrste odpadkov, ki so določene v okoljevarstvenem dovoljenju,
- ali so Javne službe Ptuj na odlagališču nenevarnih odpadkov Gajke odlagale samo odpadke, ki so bili predhodno obdelani v skladu z okoljevarstvenim dovoljenjem.

2.1.1.1 Količine in vrste odloženih odpadkov na odlagališču nenevarnih odpadkov Gajke v obdobju 2016–2021

Javne službe Ptuj so okoljevarstveno dovoljenje 2015 pridobile med drugim zaradi načrtovane izvedbe nadgradnje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke. V okoljevarstvenem dovoljenju 2015 so tako navedene dopustne letne količine odlaganja odpadkov, kot če bi bile zagotovljene tudi dodatne kapacitete odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke v skladu z načrtovano nadgradnjo.

Tabela 6 prikazuje količine in vrste odpadkov, ki se v skladu z okoljevarstvenim dovoljenjem 2015 lahko odložijo na odlagališču nenevarnih odpadkov v posameznih letih. Pri tem so poleg obstoječih kapacitet upoštevane tudi dodatne kapacitete odlagališča nenevarnih odpadkov, ki bi bile zagotovljene z načrtovano nadgradnjo.

Tabela 6 Letne količine in vrste odpadkov, ki bi se lahko odložile na odlagališču nenevarnih odpadkov Gajke ob zagotavljeni izvedbi nadgradnje

Obdobje	Dopustna količina odpadkov				Skupaj
	Mešani komunalni odpadki	Kosovni odpadki	Odpadki z azbestom	Ostali obdelani odpadki	
Leto 2015	9.064	1.700	500	1.236	12.500
Leta 2016–2018	8.000	/	500	1.800	10.300
Po letu 2018	8.000	/	/	1.800	9.800

Vir: okoljevarstveno dovoljenje 2015.

Iz okoljevarstvenega dovoljenja 2015 izhaja, da bi se ob izvedbi načrtovane nadgradnje lahko med letoma 2016 in 2018 na odlagališču nenevarnih odpadkov Gajke odložilo 10.300 t/leto odpadkov, od tega 8.000 t/leto predhodno obdelanih mešanih komunalnih odpadkov²⁰, 500 t/leto odpadkov, ki vsebujejo azbest²¹, in 1.800 t/leto ostalih obdelanih odpadkov iz skupine nekomunalnih nenevarnih odpadkov. Po letu 2018 ni bilo več načrtovano odlaganje nevarnih odpadkov, ki vsebujejo azbest, zato bi bila dovoljena letna količina odloženih odpadkov po tem letu 9.800 t. Ob tem je v okoljevarstvenem dovoljenju 2015 določeno, da je na odlagalnem polju v letu 2015 še bilo dopustno odlagati mešane komunalne odpadke, ki so predhodno obdelani na sortirnici mešanih komunalnih odpadkov.

Ob tem je v okoljevarstvenem dovoljenju 2015 določeno, da je na odlagalnem polju I – 1. faza dovoljeno odložiti še največ 6.467 t odpadkov. To pomeni dejansko dopustno količino odloženih odpadkov na odlagališču Gajke v skladu z okoljevarstvenim dovoljenjem 2015, saj ni bila izvedena načrtovana nadgradnja odlagališča.

Tabela 7 prikazuje letne količine in vrste odloženih odpadkov na odlagališču nenevarnih odpadkov Gajke v obdobju 2015–2021.

Tabela 7 Letne količine in vrste odloženih odpadkov na odlagališču nenevarnih odpadkov Gajke

Leto	Odložena količina odpadkov				Skupaj
	Mešani komunalni odpadki	Kosovni odpadki	Odpadki z azbestom	Ostali obdelani odpadki	
2015	5.347	/	/	/	5.347
2016	/	487	173	78	738
2017	/	/	/	91	91
2018	/	/	/	64	64
2019	/	/	/	66	66
2020	/	/	/	26	26
2021	/	/	/	/	/
Skupaj	5.347	487	173	325	6.332

Vir: podatki Javnih služb Ptuj.

2.1.1.1.a MO Ptuj in Javne službe Ptuj do leta 2020 niso začele z izvedbo načrtovane nadgradnje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke. Mestni svet MO Ptuj je 14. 9. 2020 sprejel sklep o začetku postopka zapiranja obstoječega odlagališča nenevarnih odpadkov v Cero Gajke. Ob dejstvu, da ni bila izvedena nadgradnja odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke, je bila po okoljevarstvenem dovoljenju 2015 dejanska dopustna skupna količina odpadkov, ki se še lahko odložijo od 1. 1. 2015 naprej, 6.467 t. V obdobju, na katero se nanaša okoljevarstveno dovoljenje 2015, je bilo na odlagališču nenevarnih odpadkov Gajke skupaj odloženih 6.332 t odpadkov. Na dan 31. 12. 2021 so

²⁰ Klasifikacijska št. 20 03 01.

²¹ Klasifikacijska št. 17 06 01 in št. 17 06 05.

bile na odlagališču nenevarnih odpadkov Gajke proste kapacitete še za 135 t odpadkov. Iz evidenc Javnih služb Ptuj o odloženih odpadkih izhaja, da so Javne službe Ptuj v obdobju, na katero se nanaša revizija, na odlagališču nenevarnih odpadkov Gajke odlagale odpadke v okviru dovoljenih količin iz okoljevarstvenega dovoljenja 2015. Tudi skupne količine odloženih odpadkov po posameznih letih so bile v okviru dovoljenih količin iz okoljevarstvenega dovoljenja 2015 za posamezno leto.

2.1.1.1.b Na odlagališču nenevarnih odpadkov Gajke je v skladu z okoljevarstvenim dovoljenjem 2015 dovoljeno odlagati odpadke iz skupine nenevarnih komunalnih odpadkov in iz skupine nenevarnih odpadkov. Na ločenem odlagalnem polju znotraj odlagalnega polja I je bilo dovoljeno odlagati odpadke z vsebnostjo azbesta, ki sodijo v skupino nevarnih odpadkov.

Iz evidenc Javnih služb Ptuj o odloženih odpadkih izhaja, da so Javne službe Ptuj v obdobju, na katero se nanaša revizija, na odlagališču nenevarnih odpadkov Gajke odlagale odpadke v okviru dovoljenih vrst odpadkov iz okoljevarstvenega dovoljenja 2015. Skupne količine odloženih odpadkov po posameznih vrstah so bile v okviru dovoljenih količin iz okoljevarstvenega dovoljenja 2015 za posamezne vrste odpadkov. Letne količine odloženih odpadkov po posameznih vrstah so prav tako bile v okviru dovoljenih količin iz okoljevarstvenega dovoljenja 2015 za posamezno leto, razen pri kosovnih odpadkih, ki so se odlagali v letu 2016, ker ni bila realizirana načrtovana količina za odlaganje te vrste odpadkov v letu 2015. Po letu 2016 se kosovni odpadki niso več odlagali na odlagališču nenevarnih odpadkov Gajke.

Glede odlaganja nevarnih odpadkov z vsebnostjo azbesta je v okoljevarstvenem dovoljenju 2015 (poleg dopustne količine odlaganja) določeno, da jih je bilo na ločenem odlagalnem polju znotraj odlagalnega polja I dovoljeno odlagati do konca leta 2018. Iz evidenc Javnih služb Ptuj o odloženih odpadkih izhaja, da Javne službe Ptuj po letu 2016 na odlagališču nenevarnih odpadkov Gajke niso več odlagale nevarnih odpadkov z vsebnostjo azbesta.

2.1.1.2 Obdelava odpadkov pred odlaganjem na odlagališču nenevarnih odpadkov Gajke

V odloku o GJS ravnanja s komunalnimi odpadki je glede odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov določeno, da je odpadke dovoljeno odlagati na odlagališčih samo v skladu z določili predpisa, ki ureja odlaganje odpadkov na odlagališčih. Odlagati je dovoljeno samo obdelane odpadke. Brez predhodne obdelave je dovoljeno odlagati inertne odpadke, kadar njihova obdelava tehnično ni izvedljiva, ali druge odpadke, če njihova obdelava, s katero se zmanjša količina ali nevarnosti za človekovo zdravje ali okolje, ne prispeva k namenu, da se v celotnem obdobju trajanja odlagališča zmanjšajo učinki škodljivih vplivov na okolje, zlasti zaradi vplivov onesnaževanja z emisijami snovi v površinske vode, podzemne vode, tla in zrak, in v zvezi z globalnim onesnaženjem okolja zmanjšajo emisije toplogrednih plinov in preprečijo tveganja za zdravje ljudi. Za obdelane mešane komunalne odpadke se štejejo mešani komunalni odpadki, ki so bili pred odlaganjem na odlagališču obdelani s postopkom mehansko-biološke obdelave odpadkov, kot določa Uredba o odlagališčih odpadkov.

V okoljevarstvenem dovoljenju 2015 so natančneje določeni postopki ravnanja s posameznimi vrstami odpadkov za zagotovitev pogojev za njihovo odlaganje na odlagališču nenevarnih odpadkov Gajke.

Javne službe Ptuj imajo podrobno določene postopke za ravnanje s sprejetimi odpadki. Postopki ravnanja določajo, da morajo Javne službe Ptuj kot upravljavec odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke

preveriti vse dostavljene odpadke ob njihovem sprejemu. To vključuje pregled predpisane dokumentacije o odpadkih in ugotavljanje istovetnosti odpadkov glede na vrsto, količino in njihove lastnosti, navedene v dokumentaciji, ki spremlja pošiljke dostavljenih odpadkov. Istovetnost odpadkov se ugotavlja s tehtanjem in vizualnim pregledom odpadkov ter kontrolno kemično analizo reprezentativnih vzorcev odpadkov. Za pošiljke prevzetih komunalnih odpadkov ni treba zagotavljati odvzema reprezentativnih vzorcev. Postopki preverjanja dostavljenih odpadkov se izvajajo po shemi postopkov iz priloge Uredbe o odlagališčih odpadkov.

Postopki ravnanja določajo, da je pri pregledu dokumentacije, ki spremlja pošiljko odpadkov, treba preveriti, ali je izdelana ocena odpadkov, iz katere izhaja, da je odpadke dovoljeno odložiti na odlagališču za nenevarne odpadke. V nasprotnem primeru se prevzem odpadkov zavrne. Pri prevzemu odpadkov, za katere ocena odpadkov temelji na kemični analizi odpadkov, se skladno z Uredbo o odlagališčih odpadkov zagotavlja odvzem reprezentativnih vzorcev naključno izbranih prevzetih odpadkov zaradi preverjanja njihove istovetnosti s kontrolno kemično analizo. Prevzem se lahko zavrne tudi v primeru, če se med vizualnim pregledom zazna vsebnost nevarnih snovi med odpadki ali če odpadki ne ustrezajo istovetnosti odpadkov. Prevzem odpadkov se zavrne s tem, da se ne potrdi evidenčni list za odlaganje. Pri vsaki zavrnitvi se izpolni zapisnik o zavrnitvi odpadkov, ki služi za evidenco zavrnenih odpadkov.

Ko je preverjena istovetnost odpadkov glede na vrsto, količino in lastnosti odpadkov, se odpadki sprejmejo v nadaljnjo obdelavo. Ta se razlikuje glede na vrsto odpadkov. Po njihovi obdelavi se jih lahko odloži na odlagališču nenevarnih odpadkov Gajke.

2.1.1.2.a Glede odlaganja mešanih komunalnih odpadkov je v okoljevarstvenem dovoljenju 2015 določeno, da je na odlagalnem polju I odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke v letu 2015 še bilo dopustno odlagati mešane komunalne odpadke, ki so predhodno obdelani na sortirnici mešanih komunalnih odpadkov. Po letu 2015 pa je bilo dopustno odlagati samo mešane komunalne odpadke, ki so bili predhodno obdelani na napravi za mehansko-biološko obdelavo odpadkov. Uredba o odlagališčih odpadkov namreč določa, da se od 1. 1. 2016 na odlagališčih lahko odlagajo samo mešani komunalni odpadki, obdelani po postopkih mehansko-biološke obdelave. Zato predhodna obdelava na sortirnici mešanih komunalnih odpadkov ne izpolnjuje več predpisanih pogojev po Uredbi o odlagališčih odpadkov.

V Cero Gajke je bilo za predhodno obdelavo odpadkov na napravi za mehansko-biološko obdelavo odpadkov pridobljeno okoljevarstveno dovoljenje 2015. Javne službe Ptuj so v okviru nadgradnje Cero Gajke med drugim načrtovale izgradnjo naprave za mehansko-biološko obdelavo odpadkov, vendar investicija ni bila izvedena. Tako bi se mešani komunalni odpadki po letu 2015 lahko odlagali na odlagališču nenevarnih odpadkov Gajke le v primeru, če bi bili predhodno obdelani na napravi za mehansko-biološko obdelavo odpadkov pri drugem izvajalcu obdelave določenih vrst komunalnih odpadkov, ki s takšno napravo razpolaga. Iz evidenc Javnih služb Ptuj o odloženih odpadkih izhaja, da Javne službe Ptuj po letu 2015 na odlagališču nenevarnih odpadkov Gajke niso več odlagale mešanih komunalnih odpadkov, ampak so jih predajale drugemu izvajalcu obdelave določenih vrst komunalnih odpadkov ter odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov, kar pomeni, da so bile pri ravnanju z mešanimi komunalnimi odpadki upoštevane zahteve iz okoljevarstvenega dovoljenja 2015 in Uredbe o odlagališčih odpadkov.

2.1.1.2.b Obdelava kosovnih odpadkov se je tudi po 1. 1. 2016 še vedno izvajala na sortirnici za mešane komunalne odpadke v Cero Gajke. Obdelava kosovnih odpadkov obsega naslednje tehnološke enote:

- plato pred sortirnico za mešane komunalne odpadke,
- drobilec, ki se nahaja v sortirnici za mešane komunalne odpadke, in
- magnetni izločevalec, ki se prav tako nahaja v sortirnici za mešane komunalne odpadke.

Obdelava kosovnih odpadkov se večinoma izvaja ročno na platuju pred sortirnico za mešane komunalne odpadke. Ostanek po ročnem sortiranju se zmelje v drobilcu, predvsem z namenom zmanjšana volumna materiala, in transportira čez magnetni izločevalec. Ostanek se zmelje in se lahko odloži na odlagališču. Javne službe Ptuj so z vzpostavljenimi postopki za odlaganje kosovnih odpadkov v letu 2016 sledile določbam okoljevarstvenega dovoljenja 2015 in Uredbe o odlagališčih odpadkov. Po letu 2016 se kosovni odpadki niso več odlagali na odlagališču nenevarnih odpadkov Gajke.

2.1.1.2.c Javne službe Ptuj so na odlagališču nenevarnih odpadkov Gajke odlagale nevarne odpadke z vsebnostjo azbesta, ki so gradbeni odpadki z vsebnostjo trdno vezanega azbesta, ter druge trdno vezane azbestne odpadke. Zagotovljeno je bilo odlaganje tovrstnih odpadkov na posebnem odlagalnem polju ločeno od drugih odpadkov. Območje z odloženimi odpadki se je prekrivalo dnevno in pred vsakim kompostiranjem, da se je preprečilo izpuščanje azbestnih vlaken v okolje. Nevarne odpadke z vsebnostjo azbesta, ki niso bili pakirani, se je odlagalo zavito v folijo. Na odlagalnem polju z nevarnimi odpadki, ki vsebujejo azbest, se niso izvajala nobena dela, ki bi lahko povzročila širjenje azbestnih vlaken v okolje. Javne službe Ptuj so z vzpostavljenimi postopki za odlaganje nevarnih odpadkov, ki vsebujejo azbest, v letu 2016 sledile določbam okoljevarstvenega dovoljenja 2015 in Uredbe o odlagališčih odpadkov. Po letu 2016 se nevarni odpadki, ki vsebujejo azbest, niso več odlagali na odlagališču nenevarnih odpadkov Gajke.

2.1.1.2.d Javne službe Ptuj so na odlagališču nenevarnih odpadkov Gajke odlagale tudi nenevarne nekomunalne odpadke (pepel, žlindra in kotlovski prah), ki so bili že pred sprejemom ustrezno obdelani v tehnoloških procesih ter so v skladu z Uredbo o odlagališčih odpadkov imeli za odlaganje na odlagališču ustrezno oceno odpadka ali izjavo, iz katere je bilo razvidno, da odpadki niso onesnaženi z nevarnimi snovmi in nimajo nevarnih lastnosti. Javne službe Ptuj so z vzpostavljenimi postopki za odlaganje nenevarnih nekomunalnih odpadkov sledile določbam okoljevarstvenega dovoljenja 2015 in Uredbe o odlagališčih odpadkov.

2.1.2 Obratovanje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke

Da bi odgovorili na vprašanje, ali so Javne službe Ptuj zagotavljale pogoje za obratovanje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke po 31. 12. 2015, smo preverili:

- ali so Javne službe Ptuj zagotavljale obratovanje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke v skladu z okoljevarstvenim dovoljenjem,
- ali so Javne službe Ptuj upoštevale zahteve glede urejanja in delovanja odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke, ki izhajajo iz inšpekcijskih postopkov.

2.1.2.1 Izpolnjevanje pogojev za obratovanje po 31. 12. 2015

Uredba o odlagališčih odpadkov med drugim določa, da se po 31. 12. 2015 lahko odlagajo samo odpadki, ki so predhodno obdelani po postopkih D8 in D9, kar pomeni, da morajo biti obdelani na napravi za mehansko-biološko obdelavo. Glede na spremenjene pogoje za obratovanje odlagališč odpadkov po 31. 12. 2015 so Javne službe Ptuj 24. 4. 2015 pridobile okoljevarstveno dovoljenje 2015, v katerem so zajeti novi pogoji za obratovanje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke ter njegovo nadgradnjo.

Iz poslovnih načrtov in letnih poročil Javnih služb Ptuj izhaja, da so v obdobju od leta 2016 do leta 2020 na področju ravnanja z odpadki načrtovale in izvajale aktivnosti za zagotovitev nadgradnje Cero Gajke. Pri tem gre tako za tehnološko nadgradnjo infrastrukture oziroma vzpostavitev naprave za mehansko-biološko obdelavo mešanih komunalnih odpadkov kakor tudi za nadgradnjo deponijskega polja I za nadaljevanje odlaganja preostanka obdelanih mešanih komunalnih odpadkov. V letu 2017 je bil projekt nadgradnje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke v fazi projektiranja in iskanja tehničnih rešitev. Javne službe Ptuj so načrtovale, da bo MO Ptuj v letu 2017 pridobila gradbeno dovoljenje za nadgradnjo odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke. V tem primeru bi se izvedba gradbenih del lahko začela že v letu 2018. Javne službe Ptuj so ocenile, da je investicija v nadgradnjo odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke nujno potrebna za zagotovitev samostojnega izvajanja GJS ravnanja z odpadki. Odvisnost od zunanjih izvajalcev teh storitev bi lahko privedla do nekontroliranega dviga cen storitev. Pri tem Javne službe Ptuj na dolgi rok ne bi imele nobenega vzvoda za obvladovanje posledic teh cenovnih sprememb, odvisnost od izvajanja storitev s strani zunanjih izvajalcev pa bi bila ireverzibilna.

Mestni svet MO Ptuj je 14. 9. 2020 sprejel sklep o začetku postopka zapiranja obstoječega odlagališča nenevarnih odpadkov v Cero Gajke.

Po obdobju, na katero se nanaša revizija, so Javne službe Ptuj 27. 5. 2022 pridobile spremembo okoljevarstvenega dovoljenja 2022, ki upošteva dejstvo, da se bo odlagalno polje I zapolnilo do maksimalne dovoljene kapacitete in zaprlo, medtem ko se nadgradnja odlagalnega polja I ter širitev odlagališča z izgradnjo odlagalnega polja II ne bosta izvedli. V spremembi okoljevarstvenega dovoljenja 2022 je še določeno, da mora upravljavec odlagališča v 3 letih od začetka postopka zapiranja zagotoviti prekritje površine telesa naprave, površinsko tesnjenje, površinsko odvajanje padavinskih odpadnih vod in odplinjanje.

Javne službe Ptuj do 1. 10. 2022 še niso obvestile Arso, da je odlagalno polje I zapolnjeno ter da se je s tem začel postopek zapiranja odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke.

2.1.2.1.a V obdobju, na katero se nanaša revizija, je odlagališče nenevarnih odpadkov Gajke imelo veljavno okoljevarstveno dovoljenje. To je veljavno 10 let od pravnomočnosti, torej do 9. 5. 2025 ali do zapolnitve kapacitet odlagališča. Prav tako se na odlagališču po letu 2015 niso več odlagali mešani komunalni odpadki, ampak so se predajali drugemu izvajalcu obdelave določenih vrst komunalnih odpadkov ter odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov. Ob dejstvu, da investicija v nadgradnjo odlagališča ni bila izvedena, so Javne službe Ptuj v obdobju, na katero se nanaša revizija, izvajale minimalen obseg odlaganja odpadkov na odlagalnem polju I. V letu 2021 niso bili odloženi nobeni odpadki, tako da je bila konec leta 2021 prosta kapaciteta na odlagalnem polju I še 135 t odpadkov. S tem so Javne službe Ptuj vzdrževale stanje, da niso nastopili pogoji za začetek postopka zapiranja odlagališča.

2.1.2.2 Inšpekcijski postopki glede odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke

V obdobju, na katero se nanaša revizija, je bilo v Cero Gajke izvedenih več inšpekcijskih postopkov Inšpektorata Republike Slovenije za okolje in prostor (v nadaljevanju: Irsop). Predmet preverjanja je bilo delovanje različnih naprav v sklopu Cero Gajke, na katerih se izvajajo različni tehnološki postopki ravnanja z odpadki, ki niso (nujno) neposredno povezani z odlagališčem nenevarnih odpadkov Gajke. V reviziji smo pregledali izvedene postopke Irsop, ki se nanašajo neposredno na odlagališče nenevarnih odpadkov Gajke.

Tabela 8 prikazuje izvedene postopke Irsop v obdobju, na katero se nanaša revizija, ki se nanašajo na odlagališče nenevarnih odpadkov Gajke.

Tabela 8 Postopki Irsop glede odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke v obdobju od 1. 1. 2016 do 31. 12. 2021

Datum dokumenta	Dokument	Predmet obravnave	Ugotovitve
29. 1. 2016	Zapisnik	Odlaganje komunalnih odpadkov na odlagališču	Nepravilnosti niso bile ugotovljene
30. 3. 2016	Zapisnik	Odlaganje komunalnih odpadkov na odlagališču	Nepravilnosti niso bile ugotovljene
12. 12. 2018	Zapisnik	Ravnanje z izcednimi vodami iz odlagališča	Nepravilnosti niso bile ugotovljene
12. 12. 2018	Zapisnik	Odlaganje komunalnih odpadkov na odlagališču	Nepravilnosti niso bile ugotovljene
4. 3. 2019	Zapisnik	Ravnanje z izcednimi vodami iz odlagališča in emisije snovi v zrak	Zahteva za predložitev podatkov in dokumentacije
6. 6. 2019	Poizvedba	Monitoring podzemnih voda	Zahteva za predložitev podatkov in dokumentacije
11. 7. 2019	Zapisnik	Monitoring podzemnih voda	Pregled izvedenih ukrepov ter zahteva za predložitev podatkov in dokumentacije
20. 12. 2019	Poizvedba	Monitoring podzemnih voda	Zahteva za predložitev podatkov in dokumentacije
1. 10. 2020	Zapisnik	Monitoring podzemnih voda	Zahteva za predložitev podatkov in dokumentacije
21. 4. 2021	Zapisnik	Odlaganje komunalnih odpadkov na odlagališču	Nepravilnosti niso bile ugotovljene
9. 7. 2021	Poizvedba	Monitoring podzemnih voda	Zahteva za predložitev podatkov in dokumentacije
6. 8. 2021	Sklep	Ravnanje z izcednimi vodami iz odlagališča in emisije snovi v zrak	Ustavitev postopka

Vir: podatki Javnih služb Ptuj.

Iz pregledanih dokumentov izhaja, da je Irsop v inšpekcijskih postopkih preverjal:

- skladnost s predpisi pri odlaganju komunalnih odpadkov na odlagališču nenevarnih odpadkov Gajke,

- skladnost s predpisi pri emisijah snovi v zrak, ki jih povzroča odlagališče nenevarnih odpadkov Gajke, ter
- morebiten nastanek izcednih voda iz odlagališča in njihov vpliv na stanje podzemnih voda.

Pri odlaganju komunalnih odpadkov na odlagalno polje I ter pri emisijah snovi v zrak in izcednih vodah na območju odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke niso bila ugotovljena neskladja z okoljevarstvenim dovoljenjem 2015 ter določbami ZVO-1 in drugih predpisov s področja varstva okolja.

Pri izvajanju obveznosti monitoringa podzemnih voda in poročanju so bila ugotovljena nekatera odstopanja. V Zapisniku o inšpekcijskem pregledu z dne 4. 3. 2019 je navedeno, da so Javne službe Ptuj predložile Poročilo o obratovalnem monitoringu podzemnih voda za odlagališče nenevarnih odpadkov Gajke za leto 2017²² (v nadaljevanju: poročilo o monitoringu podzemnih voda za 2017), iz katerega izhaja, da odlagališče nenevarnih odpadkov Gajke v nekaterih parametrih snovi vpliva na kakovost podzemnih voda. V Zapisniku o inšpekcijskem pregledu z dne 4. 3. 2019 je navedeno, da Javne službe Ptuj niso Irsop takoj obvestile o presežnih vrednostih nekaterih parametrov ter niso takoj začele izvajati ustreznih ukrepov. Javne službe Ptuj so podale izjavo, da so po prejemu poročila o monitoringu podzemnih voda za 2017 takoj začele z izvajanjem ukrepov. Sklicanih je bilo več sestankov z namenom iskanja pravilnega pristopa k reševanju problema. Imenovana je bila strokovna komisija, katere naloga je bila proučitev dejanskega stanja in oblikovanje predlogov za ukrepanje. Ko je strokovna komisija uskladila predloge za ukrepanje, je bil o tem obveščen tudi Irsop, in sicer 11. 4. 2018.

Javne službe Ptuj so v letu 2018 izvedle čiščenje vseh opazovalnih vrtin v sistemu obratovalnega monitoringa. Pred vsakim čiščenjem je bil izmerjen nivo vode, prehodnost, električna prevodnost in temperatura. Navedeni parametri so bili izmerjeni tudi po koncu posameznega čiščenja. Javne službe Ptuj so še navedle, da:

- 2-krat letno preverjajo prehodnost opazovanih vrtin,
- 1-krat na 24 mesecev izvedejo reaktivacijo vrtin,
- 1-krat letno izvedejo hidrogeološko interpretacijo meritev in analizo trendov ter
- 1-krat letno izvedejo presojo ustreznosti mreže opazovanih vrtin.

V Zapisniku o inšpekcijskem pregledu z dne 11. 7. 2019 je navedeno, da je iz Poročila o obratovalnem monitoringu podzemnih voda za odlagališče nenevarnih odpadkov Gajke za leto 2018²³ razvidno, da so:

- bili na nekaterih vrtinah preseženi nivoji standardne kakovosti za nitrite, vendar dopustne vrednosti niso bile presežene;
- bile presežene opozorilne vrednosti v vodi iz nekaterih vrtin za skupni organski ogljik, organsko vezane halogene, sposobne adsorpcije, amonij in nitrat; v kovinah so bile presežene opozorilne

²² Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano. Poročilo z dne 30. 1. 2018.

²³ Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano. Poročilo z dne 15. 1. 2019.

vrednosti za kobalt in mangan; na eni vrtini je bila presežena opozorilna vrednost za aromatske ogljikovodike in mineralna olja.

Javne službe Ptuj so z dopisom z dne 21. 7. 2021 obvestile Irsop o izvedenih ukrepih v letih 2019–2021. Javne službe Ptuj so navedle, da so v letu 2019 izvedle naslednje aktivnosti:

- izdelana je bila primerjalna analiza osnovnih in indikativnih parametrov v podzemni vodi in vodne bilance na območju odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke,
- izveden je bil pregled drenažnega sistema, ki ga je izvedlo Komunalno podjetje Ptuj d.d.,
- 18. 9. 2019 je bil izveden sestanek komisije za podzemne vode glede nadaljnjih korakov na podlagi primerjalne analize osnovnih in indikativnih parametrov v podzemni vodi in vodne bilance na območju odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke.

V primerjalni analizi osnovnih in indikativnih parametrov v podzemni vodi in vodne bilance na območju odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke so bili upoštevani tudi možni vplivni dejavniki izven vplivnega območja odlagališča. Na osnovi te analize je bilo ugotovljeno, da pomembne obremenitve izhajajo predvsem iz odlagališča Brstje, ki je že zaprto in sanirano odlagališče. Ugotovitve so bile podprte tudi z modelnimi simulacijami gibanja koncentracij bora.

Javne službe Ptuj so navedle, da so v letu 2020 izvedle naslednje aktivnosti:

- vzpostavljena je bila evidenca o izvajanju pregledov na odlagališču nenevarnih odpadkov Gajke,
- izvedeno je bilo čiščenje vrtin in pripravljeno poročilo,
- izvedena je bila analiza izotopske sestave kisika, vodika, ogljika iz raztopljenega anorganskega ogljika in tritija v podzemni vodi na območju odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke, ki jo je pripravil Institut "Jožef Stefan",
- pripravljena je bila pregledna tabela potrebnih ukrepov na podlagi programa ukrepov.

Javne službe Ptuj so med ukrepi za leto 2021 navedle izvedbo pregleda drenažnega sistema s sondo, kot izhaja iz programa ukrepov, sprotno in dosledno vodenje evidence o spremembah in tudi vpisovanje lastnih opažanj v poseben obrazec. Javne službe Ptuj drugih ukrepov v letu 2021 niso načrtovale, saj menijo, da glede na izvedene analize odlagališče nenevarnih odpadkov Gajke ne vpliva na podzemne vode.

8. 6. 2021 je bil izdan Sklep o ustavitvi postopka, začetega z inšpekcijskim pregledom 4. 3. 2019, v katerem je bilo ugotovljeno, da so Javne službe Ptuj izvedle vse ukrepe, ki se nanašajo na ravnanje z odpadki, emisije snovi v zrak, emisije hrupa v okolje in emisije snovi v vode.

2.1.2.2.a V obdobju, na katero se nanaša revizija, se je v Cero Gajke v inšpekcijskih postopkih preverjala skladnost s predpisi pri odlaganju komunalnih odpadkov na odlagališču nenevarnih odpadkov Gajke. Prav tako se je preverjala skladnost s predpisi pri emisijah snovi v zrak, ki jih povzročajo odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke, ter tudi morebiten nastanek izcednih voda iz odlagališča in njihov vpliv na stanje podzemnih voda. Pri tem so bila ugotovljena nekatera odstopanja pri izvajanju monitoringa podzemnih voda in poročanju Irsop, Javnim službam Ptuj pa je bila naložena izvedba nekaterih ukrepov. Javne službe Ptuj so v letih 2019–2021 izvedle zahtevane ukrepe, ki so se nanašali na monitoring podzemnih voda, in o tem poročale Irsop. Javne službe Ptuj

so z izvedbo okoljevarstvenih ukrepov zagotavljale obratovanje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke v skladu z okoljevarstvenim dovoljenjem 2015 ter ZVO-1.

2.1.3 Zagotovitev finančnega jamstva za zaprtje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke

Da bi odgovorili na vprašanje, ali so Javne službe Ptuj zagotovile finančno jamstvo za zaprtje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke, smo preverili:

- ali so zagotovile finančno jamstvo za zaprtje odlagališča v višini, kot je določena v okoljevarstvenem dovoljenju 2015,
- ali so zagotovile vire za oblikovano višino finančnega jamstva.

V 42. členu Uredbe o odlagališčih odpadkov je določeno, da mora upravljavec odlagališča za nevarne odpadke ali odlagališča za nenevarne odpadke zagotavljati finančno jamstvo za zavarovanje izvedbe ukrepov, določenih v okoljevarstvenem dovoljenju, za čas obratovanja odlagališča. Finančno jamstvo se lahko da v obliki bančne garancije, zavarovalne police ali zastave depozita pri banki.

28. 7. 2015, to je z uveljavitvijo Uredbe o spremembi in dopolnitvi Uredbe o odlagališčih odpadkov²⁴, je bil 42. člen dopolnjen tako, da je finančno jamstvo lahko tudi v obliki izjave upravljavca odlagališča, če je odlagališče javna infrastruktura v lasti občine ali več občin, upravljavec pa je v izključni lasti občine ali je izključna solastnina občin. Izjava mora vsebovati zavezo upravljavca odlagališča, da ima v svojem finančnem načrtu oblikovane rezervacije v višini finančnega jamstva, ki so namenjene izključno izpolnitvi obveznosti iz okoljevarstvenega dovoljenja za obratovanje odlagališča. To izjavo mora potrditi občina oziroma občine. Izjavi mora upravljavec odlagališča predložiti svoj finančni načrt, v katerem je oblikovana rezervacija v višini finančnega jamstva, in načrt obvladovanja tveganj v zvezi z obratovanjem odlagališča, ki ju je je potrdila občina oziroma občine, ki so solastnice upravljavca, oziroma njegov nadzorni svet.

Višina finančnega jamstva se določi na podlagi meril iz priloge Uredbe o odlagališčih odpadkov. Pri izračunu višine finančnega jamstva se upoštevajo ukrepi, ki jih mora upravljavec odlagališča izvajati ali ki jih je ob faznem zapiranju odlagališča že izvedel glede obratovanja odlagališča v skladu z okoljevarstvenim dovoljenjem.

Upravičenec do sredstev finančnega jamstva (če je to dano v obliki bančne garancije, zavarovalne police ali zastave depozita pri banki) je ministrstvo, pristojno za okolje. Ministrstvo, pristojno za okolje, unovči finančno jamstvo:

- če upravljavec odlagališča ne predloži novega letnega finančnega jamstva 30 dni pred iztekom ročnosti že predloženega finančnega jamstva,
- v primeru prenehanja upravljavca odlagališča, če upravljavec odlagališča ne izvede predpisanih ukrepov, ali

²⁴ Uradni list RS, št. 54/2015.

- v primeru izvršitve odločbe inšpektorja, pristojnega za varstvo okolja, kadar se ta izvršuje po tretji osebi.

V Uredbi o odlagaliških odpadkih je še določeno, da se vrsta in višina finančnega jamstva, časovno obdobje njegovega zagotavljanja in ročnost finančnega jamstva, ki je praviloma 1 leto, natančneje določijo v okoljevarstvenem dovoljenju.

V okoljevarstvenem dovoljenju 2015 je glede zahteve v zvezi s finančnim jamstvom določeno, da morajo Javne službe Ptuj zagotavljati finančno jamstvo za čas obratovanja odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke v obliki bančne garancije, zavarovalne police ali zastave depozita pri banki. V okoljevarstvenem dovoljenju 2015 je podan tudi izračun višine zahtevanega finančnega jamstva za posamezno leto za čas obratovanja odlagališča ob upoštevanju nadgradnje odlagališča. V skladu z Uredbo o odlagaliških odpadkih (4. člen) se za obdobje obratovanja odlagališča šteje čas gradnje odlagališča, odlaganja odpadkov, zapiranja odlagališča in čas po njegovem zaprtju.

Arso je v skladu z Uredbo o odlagaliških odpadkih pri izračunu višine finančnega jamstva za odlagalno polje I upoštevala naslednje parametre:

- površina prekrivanega sloja odlagališča: 38.340 m²;
- obdobje prevzemanja odpadkov zaradi odlaganja: 23 let (2015–2037);
- čas zapiranja odlagališča: 3 mesece;
- opredelitev investicijskih stroškov v skladu z merili iz priloge Uredbe o odlagaliških odpadkih;
- opredelitev obratovalnih stroškov v času zapiranja v skladu z merili iz priloge Uredbe o odlagaliških odpadkih;
- opredelitev stroškov izvajanja ukrepov varstva okolja po zaprtju odlagališča v skladu z merili iz priloge Uredbe o odlagaliških odpadkih.

Arso je v skladu z Uredbo o odlagaliških odpadkih pri izračunu višine finančnega jamstva za odlagalno polje II upoštevala naslednje parametre:

- površina prekrivanega sloja odlagališča: 45.914 m²;
- obdobje prevzemanja odpadkov zaradi odlaganja: 24 let (2037–2061);
- čas zapiranja odlagališča: 1 leto.

Vsi ostali parametri, ki so bili upoštevani pri izračunu višine finančnega jamstva za odlagalno polje II, so enaki kot parametri, ki so bili upoštevani pri izračunu višine finančnega jamstva za odlagalno polje I.

Tabela 9 prikazuje zahtevano višino finančnega jamstva za posamezna izbrana leta²⁵ v obdobju obratovanja odlagališča ob upoštevanju nadgradnje.

Tabela 9 Višina finančnega jamstva za posamezna izbrana leta za čas obratovanja odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke ob izvedeni načrtovani nadgradnji

v EUR

Leto	Finančno jamstvo
2015	186.761
2016	373.522
2017	560.283
2018	747.044
2019	933.805
2020	1.120.566
2021	1.307.327
2022	1.494.088
2025	2.054.371
2030	2.988.176
2035	3.921.981
2037	4.295.503
2040	2.859.270
2045	3.417.743
2050	4.057.107
2055	4.764.581
2060	5.529.401
2061	5.474.350
2065	2.222.787
2070	1.542.882
2075	1.083.587
2080	696.872
2085	371.269
2090	97.119
2091	47.725

Vir: okoljevarstveno dovoljenje 2015.

Ob izdaji okoljevarstvenega dovoljenja 2015 je bilo predvideno, da se bo na odlagališču nenevarnih odpadkov Gajke izvedla nadgradnja odlagalnega polja I. Tako bi se na odlagalno polje I odpadki

²⁵ Zaradi obsežnosti tabele, ki zajema obdobje od leta 2015 do vključno leta 2091, smo v prikaz zajeli leta, ki zajemajo obdobje, na katero se nanaša revizija, ter izbrana leta, v katerih se je pomembno spremenila višina zahtevanega finančnega jamstva. Višina zahtevanega finančnega jamstva za posamezna leta za vsako leto obratovanja odlagališča je razvidna iz okoljevarstvenega dovoljenja 2015.

odlagali do leta 2037. Površina odlagalnega polja bi bila 38.340 m² ter celotna zmogljivost odlaganja (obstoječe odlagalno polje I in nadgradnja odlagalnega polja I) 456.114 t. Leta 2037 bi se na odlagalnem polju I izvedla zapiralna dela ter začeli izvajati ukrepi varstva okolja po zaprtju. Ukrepi varstva okolja po zaprtju bi se izvajali 30 let, torej do (vključno) leta 2066. Hkrati bi leta 2037 začelo obratovati novozgrajeno odlagalno polje II. Na odlagalnem polju II bi se odlagali odpadki 24 let, torej do leta 2061. Površina odlagalnega polja bi bila 45.914 m² ter celotna zmogljivost odlaganja 235.112 t. Leta 2061 bi se na odlagalnem polju II izvedla zapiralna dela ter začeli izvajati ukrepi varstva okolja po zaprtju. Ukrepi varstva okolja po zaprtju bi se izvajali 30 let, torej do (vključno) leta 2091. Pri izračunu višine finančnega jamstva se upoštevajo različni ukrepi, ki jih mora upravljavec odlagališča izvajati v posameznih fazah delovanja odlagališča, zato se višina zahtevanega finančnega jamstva v posameznih letih spreminja.

Arso je v okoljevarstvenem dovoljenju 2015 določila višino zahtevanega finančnega jamstva, upošteva načrtovano izvedbo nadvišanja odlagalnega polja I ter tudi razširitev odlagališča z izgradnjo odlagalnega polja II.

Arso je 15. 2. 2019 na podlagi ZVO-1 po uradni dolžnosti začela postopek preverjanja in spremembe okoljevarstvenega dovoljenja 2015 zaradi spremembe nekaterih predpisov s področja varstva okolja. Arso je 15. 12. 2021 izdala spremembo okoljevarstvenega dovoljenja 2021. Med drugim je bilo okoljevarstveno dovoljenje 2015 spremenjeno v delu, ki se nanaša na zahteve glede zagotavljanja finančnega jamstva. S spremembo okoljevarstvenega dovoljenja 2021 je tako določeno, da morajo Javne službe Ptuj zagotavljati finančno jamstvo za čas obratovanja odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke v obliki bančne garancije, zavarovalne police, zastave depozita pri banki ali v obliki izjave upravljavca. Arso je s tem uskladila vsebino okoljevarstvenega dovoljenja 2015 z veljavno določbo v Uredbi o odlagališčih odpadkov.

Javne službe Ptuj so 13. 8. 2021 v skladu s 77. členom ZVO-1, ki določa obveznost upravljavca, da mora prijaviti ministrstvu vsako spremembo v obratovanju naprave ali glede upravljavca, Arso prijavile spremembe v obratovanju Cero Gajke. Prijavljene spremembe so se med drugim nanašale na odlagališče nenevarnih odpadkov Gajke. Javne službe Ptuj so navedle, da se bo odlagalno polje I zapolnilo do maksimalne dovoljene kapacitete in zaprlo, medtem ko se nadgradnja odlagalnega polja I ter širitev odlagališča z izgradnjo odlagalnega polja II ne bosta izvedli.

Javne službe Ptuj so 13. 12. 2021 na Arso vložile Vlogo za spremembo okoljevarstvenega dovoljenja za obratovanje regijskega centra za ravnanje z odpadki Gajke – Cero Gajke z dne 24. 4. 2015. Javne službe Ptuj so navedle, da se bo zaradi odločitve MO Ptuj z dne 14. 9. 2020 odlagališče nenevarnih odpadkov Gajke zaprlo, da kot upravljavec odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke ne nameravajo izvesti nadvišanja odlagalnega polja I ter zgraditi novega odlagalnega polja II ter da se bo po zapolnitvi odlagalnega polja I v letu 2022 pristopilo k zapiranju odlagališča. Zaradi teh sprememb je treba ponovno izračunati višino finančnega jamstva po posameznih letih za obratovanje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke.

Po obdobju, na katero se nanaša revizija, je Arso 27. 5. 2022 izdala spremembo okoljevarstvenega dovoljenja 2022, v kateri je med drugim določeno, da je zaprtje odlagališča treba izvesti v 3 letih od začetka postopka zapiranja. Ob upoštevanju tega dejstva je Arso določila novo višino finančnega jamstva za posamezno leto obratovanja odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke. Arso je pri izračunu finančnega jamstva upoštevala podatke v vlogi in merila za določitev višine celotnih obratovalnih

stroškov odlagališča od začetka zapiranja odlagališča do prenehanja izvajanja ukrepov varstva okolja po njegovem zaprtju v skladu z Uredbo o odlagališčih odpadkov.

Tabela 10 prikazuje novo zahtevano višino finančnega jamstva za posamezna izbrana leta²⁶ v obdobju obratovanja odlagališča.

Tabela 10 Nova višina finančnega jamstva za posamezna izbrana leta za čas obratovanja odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke

Leto	Finančno jamstvo
2022	5.007.183
2023	5.007.183
2024	5.007.183
2025	5.007.183
2026	2.233.698
2027	2.116.355
2028	2.002.981
2029	1.893.441
2030	1.787.605
2031	1.685.348
2032	1.586.549
2033	1.491.091
2034	1.398.861
2035	1.309.750
2040	907.410
2045	568.650
2050	283.423
2055	43.270

v EUR

Vir: sprememba okoljevarstvenega dovoljenja 2022.

Arso je v spremembi okoljevarstvenega dovoljenja 2022 še odločila, da morajo Javne službe Ptuj finančno jamstvo za leto 2022 v znesku 5.007.183 EUR predložiti v 90 dneh od dokončnosti odločbe.

²⁶ Zaradi obsežnosti tabele, ki zajema obdobje od leta 2022 do vključno leta 2055, smo v prikaz zajeli leta, ki zajemajo obdobje, na katero se nanaša revizija, ter izbrana leta, v katerih se je pomembno spremenila višina zahtevanega finančnega jamstva. Višina zahtevanega finančnega jamstva za posamezna leta za vsako leto obratovanja odlagališča je razvidna iz spremembe okoljevarstvenega dovoljenja 2022.

2.1.3.a Javne službe Ptuj so na podlagi določb Uredbe o odlagaliških odpadkov in okoljevarstvenega dovoljenja 2015 od 24. 4. 2015 naprej izvajale aktivnosti za zagotovitev finančnega jamstva za zavarovanje izvedbe ukrepov, določenih v okoljevarstvenem dovoljenju 2015, ter o tem vsako leto obveščale Arso.

Javne službe Ptuj so finančno jamstvo za leto 2015 zagotovile na način, da so 24. 4. 2015 Arso predložile bančno garancijo²⁷ za zavarovanje izpolnitve obveznosti izvedbe ukrepov varstva okolja v zahtevanem znesku 186.761 EUR.

Glede na dodatno možnost za zagotovitev finančnega jamstva, ki je bila uvedena s spremembo Uredbe o odlagaliških odpadkov od 28. 7. 2015 naprej, so Javne službe Ptuj finančno jamstvo od leta 2016 naprej zagotavljale na način, da so za vsako leto predložile izjavo kot upravljavec odlagališča. Izjava je vsebovala zavezo upravljavca odlagališča, da ima v svojem finančnem načrtu oblikovane rezervacije v višini finančnega jamstva, ki so namenjene izključno izpolnitvi obveznosti iz okoljevarstvenega dovoljenja za obratovanje odlagališča. To izjavo je potrdil mestni svet MO Ptuj. Izjavi so Javne službe Ptuj predložile svoj finančni načrt, v katerem je bila oblikovana rezervacija v višini vsakoletnega zahtevanega finančnega jamstva, in načrt obvladovanja tveganj v zvezi z obratovanjem odlagališča, ki ju je potrdil nadzorni svet družbe ter mestni svet MO Ptuj. V izjavi za leto 2021 z dne 22. 3. 2021 so Javne službe Ptuj navedle, da imajo v svojem finančnem načrtu oblikovane rezervacije v znesku 1.307.327 EUR, torej v višini zahtevanega finančnega jamstva za leto 2021. S tem je bila v obdobju, na katero se nanaša revizija, izpolnjena zahteva glede finančnega jamstva iz Uredbe o odlagaliških odpadkov ter okoljevarstvenega dovoljenja 2015.

2.1.3.b Javne službe Ptuj so sredstva za oblikovanje rezervacij za finančno jamstvo za leto 2015 zagotovile iz presežka prihodkov nad odhodki pri opravljanju posebnih in tržnih storitev na dejavnosti ravnanja s komunalnimi odpadki, saj stroški finančnega jamstva niso bili vključeni v ceno izvajanja storitev GJS odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov.

Sredstva za oblikovanje rezervacij za finančno jamstvo za leto 2016 so zagotovile na način, da so MO Ptuj kot lastniku zemljišč, objektov in naprav Cero Gajke (ter s tem tudi odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke) posredovale zahtevek za pokritje stroškov finančnega jamstva v znesku 186.761 EUR.

Javne službe Ptuj in MO Ptuj so 3. 1. 2017 sklenile Dogovor o ureditvi medsebojnih razmerij v zvezi s finančnim jamstvom. V Dogovoru o ureditvi medsebojnih razmerij v zvezi s finančnim jamstvom je bilo med drugim določeno, da so od 1. 1. 2017 naprej stroški finančnega jamstva vključeni v ceno izvajanja storitev GJS odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov. Nadalje je še bilo določeno, da Javne službe Ptuj po uveljavitvi nove cene za izvajanje storitev GJS ravnanja s komunalnimi odpadki mesečno nakazujejo MO Ptuj zbrana sredstva za finančno jamstvo. MO Ptuj je zbrana sredstva finančnega jamstva od 1. 1. 2017 vključevala v občinski proračun, in sicer kot posebno postavko v okviru obstoječega proračunskega sklada za Cero Gajke. Zbrana sredstva bodo namenjena za zapiranje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke in izvedbo ukrepov varstva okolja po zaprtju odlagališča za obdobje najmanj 30 let. V primeru nastopa okoliščin, ki bi

²⁷ Z dne 23. 4. 2015.

zahtevale porabo sredstev finančnega jamstva, bo MO Ptuj ta sredstva po potrebi nakazala Javnim službam Ptuj.

Javne službe Ptuj in MO Ptuj so 11. 11. 2020 sklenile Aneks št. 1 k Dogovoru o ureditvi medsebojnih razmerij v zvezi s finančnim jamstvom, v katerem so določile, da se od 1. 3. 2020 naprej sredstva za finančno jamstvo ne zbirajo več na posebni postavki v okviru proračunskega sklada za Cero Gajke, temveč se zagotavljajo pri Javnih službah Ptuj ob upoštevanju določb Uredbe o odlagališčih odpadkov. V Aneksu št. 1 k Dogovoru o ureditvi medsebojnih razmerij v zvezi s finančnim jamstvom je še navedeno, da so Javne službe Ptuj v obdobju od 1. 1. 2017 do 29. 2. 2020 v proračunski sklad za Cero Gajke nakazale 587.147 EUR.

Po obdobju, na katero se nanaša revizija, so Javne službe Ptuj in MO Ptuj 22. 2. 2022 sklenile Dogovor za pokrivanje stroškov finančnega jamstva, ki je nadomestil Dogovor o ureditvi medsebojnih razmerij v zvezi s finančnim jamstvom. V Dogovoru za pokrivanje stroškov finančnega jamstva je med drugim navedeno, da:

- so Javne službe Ptuj izvajalec GJS zbiranja določenih vrst komunalnih odpadkov na območju MO Ptuj in upravljavec odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke;
- je družba Simbio izvajalec GJS obdelave določenih vrst komunalnih odpadkov in odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov v MO Ptuj;
- je MO Ptuj lastnica zemljišč, objektov in naprav na Cero Gajke (v okviru tega tudi odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke);
- je mestni svet MO Ptuj dne 14. 9. 2020 sprejel sklep o začetku postopka zapiranja obstoječega odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke;
- se na podlagi sklenjene Koncesijske pogodbe o izvajanju obveznih občinskih GJS obdelave določenih vrst komunalnih odpadkov in odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov zbrani mešani komunalni odpadki na območju MO Ptuj od 1. 7. 2021 naprej predajajo v obdelavo in odlaganje družbi Simbio;
- se sprejeta cena na mestnem svetu MO Ptuj za zbiranje določenih vrst komunalnih odpadkov, obdelavo določenih vrst komunalnih odpadkov in odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanje komunalnih odpadkov v MO Ptuj uporablja od 1. 7. 2021 naprej;
- morajo Javne službe Ptuj kot upravljavec odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke zagotavljati finančno jamstvo za zavarovanje izvedbe ukrepov, določenih v okoljevarstvenem dovoljenju 2015;
- strošek finančnega jamstva od 1. 7. 2021 ni več vključen v ceni ravnanja z odpadki, ki jo zaračunavajo Javne službe Ptuj; strošek finančnega jamstva je vključen v ceni storitev odlaganja, ki jo Javne službe Ptuj na podlagi sklenjene pogodbe plačujejo družbi Simbio;
- so Javne službe Ptuj za leti 2015 in 2016 v svojih poslovnih knjigah oblikovale rezervacije za finančno jamstvo v znesku 373.522 EUR;
- so Javne službe Ptuj so od 1. 1. 2017 do 29. 2. 2020 nakazale v proračunski sklad za Cero Gajke 587.147 EUR sredstev finančnega jamstva;
- se je z Aneksom št. 1 k Dogovoru o ureditvi medsebojnih razmerij v zvezi s finančnim jamstvom ponovno spremenil način zbiranja finančnega jamstva, tako da so se od 1. 3. 2020 naprej

sredstva za finančno jamstvo zbirala pri Javnih službah Ptuj, ki so za obdobje od 1. 3. 2020 do 30. 6. 2021 zbrale sredstva finančnega jamstva v znesku 249.015 EUR²⁸;

- so Javne službe Ptuj na MO Ptuj vložile zahtevke za pokrivanje stroškov finančnega jamstva za obdobje od 1. 7. 2021 do 31. 12. 2021 z dne 16. 2. 2022 v znesku 93.380,50 EUR;
- še ni znana končna vrednost zapiranja odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke in da bo MO Ptuj prevzela pokritje stroškov zapiranja odlagališča, če do sedaj zbrana sredstva iz naslova finančnega jamstva ne bodo zadoščala za njegovo zaprtje;
- bo MO Ptuj v proračunu oblikovala dolgoročno izvenbilančno obveznost za pokritje potencialnih stroškov za zapiranje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke iz naslova finančnega jamstva za obdobje od 1. 7. 2021 do 31. 12. 2021 v znesku 93.380,50 EUR.

Javne službe Ptuj so na dan 31. 12. 2021 v svojih poslovnih knjigah oblikovale rezervacije za finančno jamstvo v znesku 1.307.327 EUR ter dolgoročne poslovne terjatve do MO Ptuj v znesku 871.551 EUR. Razliko med oblikovanimi rezervacijami za finančno jamstvo in dolgoročnimi terjatvami do MO Ptuj v znesku 435.776 EUR predstavlja znesek rezervacij za finančno jamstvo za leto 2015 v znesku 186.761 EUR, ki so ga zagotovile Javne službe Ptuj iz presežka prihodkov nad odhodki, ter znesek rezervacij za finančno jamstvo za obdobje od 1. 3. 2020 do 30. 6. 2021, in sicer 249.015 EUR, saj so se sredstva finančnega jamstva (ki so bila zaračunana v ceni izvajanja GJS odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov) za to obdobje zbirala pri Javnih službah Ptuj. S tem so Javne službe Ptuj v obdobju, na katero se nanaša revizija, zagotovile finančni vir za oblikovane rezervacije za finančno jamstvo. Ob tem pa Javne službe Ptuj niso izvedle aktivnosti, da bi bilo finančno jamstvo že v letu 2016 vključeno v ceno izvajanja storitev GJS odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov.

Po obdobju, na katero se nanaša revizija, je pooblaščen revizor, ki je revidiral računovodske izkaze družbe za leto 2021, zahteval, da je treba spremeniti način oblikovanja rezervacij za finančno jamstvo, in sicer tako, da bodo oblikovane rezervacije zajemale celoten ocenjen strošek zapiranja odlagališča v bilanci stanja na dan 31. 12. 2021 ter tudi že v bilanci stanja na dan 31. 12. 2020. Pred tem veljavna računovodska ocena glede stroškov zapiranja odlagališča je namreč temeljila na podatkih iz okoljevarstvenega dovoljenja 2015, ki v izračunu potrebnega finančnega jamstva ni upoštevalo sklepa mestnega sveta MO Ptuj z dne 14. 9. 2020 o začetku postopka zapiranja odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke. Javne službe Ptuj so naročile projektantsko oceno stroškov zapiranja odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke, iz katere izhaja, da skupna ocenjena vrednost investicije zapiranja odlagalnega polja I z obratovalnimi stroški v času zapiranja in po njem znaša 6.724.284 EUR. Na tej osnovi so Javne službe Ptuj izvedle popravek oblikovanih rezervacij za finančno jamstvo za leto 2020 (bilanca stanja na dan 31. 12. 2020), in sicer z 1.120.566 EUR na 6.724.284 EUR. V enakem znesku so bile oblikovane rezervacije za finančno jamstvo tudi v bilanci stanja ob koncu leta 2021 (na dan 31. 12. 2021). Iz naslova rezervacij za finančno jamstvo so Javne službe Ptuj v bilanci stanja na dan 31. 12. 2020 ter v bilanci stanja na dan 31. 12. 2021 vzpostavile dolgoročno poslovno terjatev do MO Ptuj v znesku 6.298.581 EUR. Ob upoštevanju dejstva, da je Arso v spremembi okoljevarstvenega dovoljenja 2022 določila novo višino finančnega jamstva za

²⁸ Javne službe Ptuj so v proračunski sklad za januar in februar 2020 nakazale za 4.262 EUR premalo sredstev (nakazilo 26.864 EUR namesto 31.126 EUR), zato je MO Ptuj 9. 6. 2023 pri oblikovanju dolgoročnih izvenbilančnih obveznosti za pokrivanje potencialnih stroškov za zapiranje odlagališča za obdobje od 1. 3. 2020 do 30. 6. 2021 upoštevala znesek 253.277 EUR.

posamezno leto obratovanja odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke (5.007.183 EUR za leto 2022), bi bilo treba zagotoviti usklajenost med knjigovodskimi evidencami Javnih služb Ptuj in MO Ptuj (povezava s točko 2.2.2).

Javne službe Ptuj so na podlagi okoljevarstvenega dovoljenja 2015 dne 22. 3. 2021 Arso predložile izjavo, da imajo v svojem finančnem načrtu oblikovane rezervacije v višini finančnega jamstva za leto 2022, in sicer v znesku 1.494.088 EUR. Izjavi so predložile tudi vse zahtevane priloge iz Uredbe o odlagališčih odpadkov. Po pridobitvi spremembe okoljevarstvenega dovoljenja 2022 in izjave MO Ptuj o zagotavljanju sredstev za stroške zapiranja odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke so Javne službe Ptuj dne 13. 6. 2022 Arso predložile novo izjavo, da imajo v svojem finančnem načrtu oblikovane rezervacije v višini finančnega jamstva za leto 2022, in sicer v znesku 5.007.183 EUR, torej v skladu z zahtevano višino iz spremembe okoljevarstvenega dovoljenja 2022. Izjavi so predložile tudi vse zahtevane priloge iz Uredbe o odlagališčih odpadkov.

Javne službe Ptuj v obdobju, na katero se nanaša revizija, niso porabljele sredstev finančnega jamstva, saj še niso začele z zapiranjem odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke.

2.2 Aktivnosti MO Ptuj pri upravljanju odlagališča ter nadzoru in usmerjanju Javnih služb Ptuj v delu, ki se nanaša na upravljanje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke

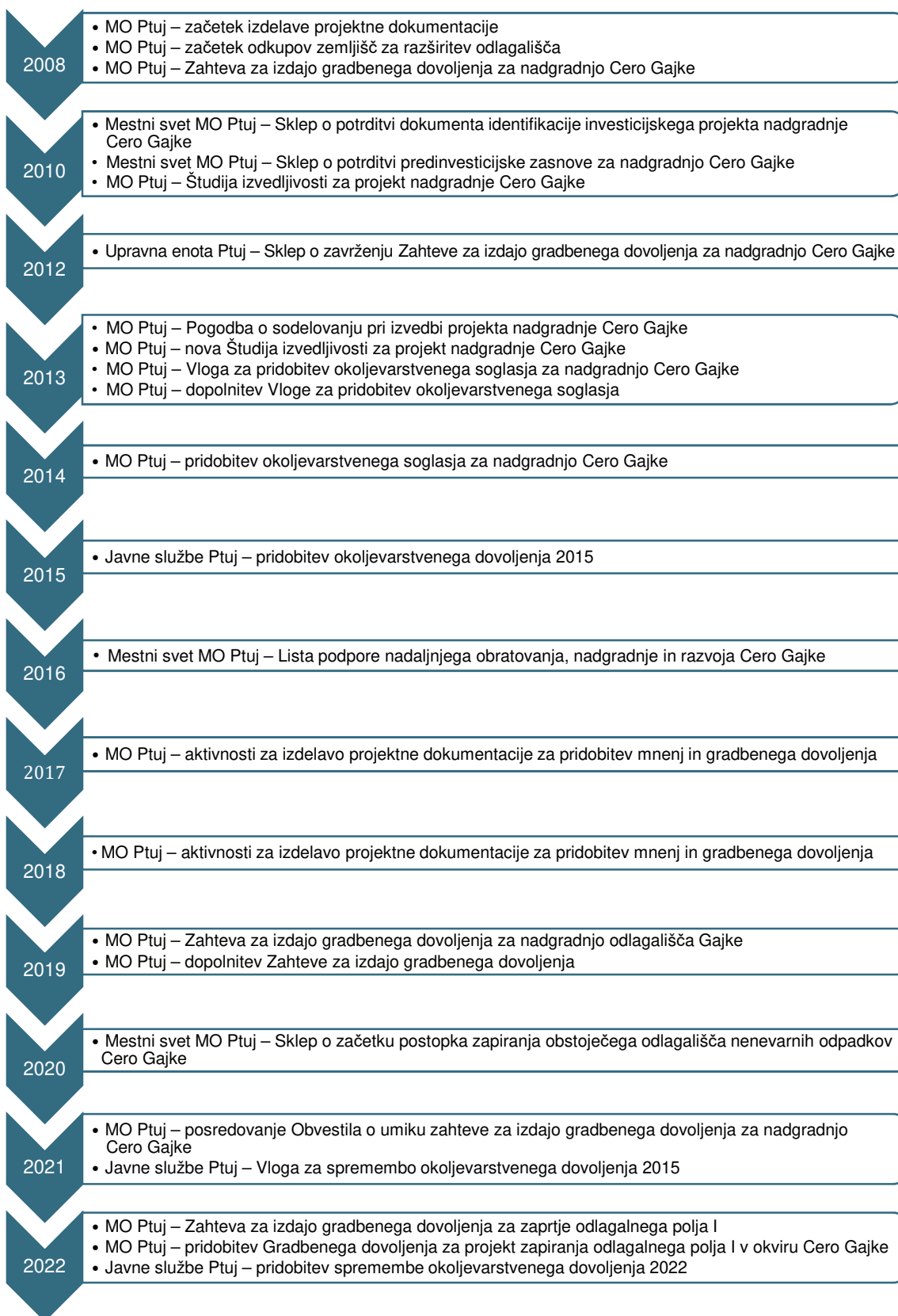
2.2.1 Upravljanje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke v skladu z okoljevarstvenim dovoljenjem ter nadziranje in usmerjanje Javnih služb Ptuj pri izvedbi aktivnosti za obratovanje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke

Da bi odgovorili na vprašanje, ali je MO Ptuj upravljala odlagališče nenevarnih odpadkov Gajke v skladu z okoljevarstvenim dovoljenjem ter nadzirala in usmerjala Javne službe Ptuj pri izvedbi aktivnosti za obratovanje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke, smo preverili:

- ali je MO Ptuj izvajala aktivnosti za nadgradnjo odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke na podlagi sprejete nedvoumne odločitve za njegovo razširitev,
- ali je MO Ptuj nadzirala in usmerjala Javne službe Ptuj glede izpolnjevanja pogojev za obratovanje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke po 31. 12. 2015,
- ali je MO Ptuj nadzirala in usmerjala Javne službe Ptuj pri upoštevanju zahtev glede urejanja in delovanja odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke, ki izhajajo iz inšpekcijskih odločb.

2.2.1.1 Aktivnosti MO Ptuj za nadgradnjo odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke

Izvedene aktivnosti za nadgradnjo odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke prikazuje Slika 3. Zaradi celovite predstavitve so na sliki prikazane tudi bistvene aktivnosti, ki so bile izvedene pred in po obdobju, na katero se nanaša revizija.

Slika 3 Časovnica aktivnosti za nadgradnjo odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke

Vir: podatki MO Ptuj in Javnih služb Ptuj.

MO Ptuj je v letu 2008 začela z raziskavami in izdelavo projektne dokumentacije ter z odkupi zemljišč za razširitev odlagališča nenevarnih odpadkov. MO Ptuj je 23. 7. 2008 na Upravno enoto Ptuj podala Zahtevo za izdajo gradbenega dovoljenja za nadgradnjo Cero Gajke. Mestni svet MO Ptuj je 1. 3. 2010 sprejel Sklep o potrditvi dokumenta identifikacije investicijskega projekta nadgradnje Cero Gajke, v katerem je navedeno, da se bo projekt izvajal s sredstvi, ki bodo pridobljena iz Kohezijskega sklada Evropske unije, sredstvi državnega proračuna ter sredstvi proračunskega sklada MO Ptuj. Mestni svet MO Ptuj je 29. 3. 2010 sprejel Sklep o potrditvi predinvesticijske zasnove za nadgradnjo Cero Gajke, ki med drugim zajema tudi nadgradnjo odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke (nadvišanje odlagalnega polja I).

V maju 2010 je bila izdelana Študija izvedljivosti za projekt nadgradnje Cero Gajke (v nadaljevanju: študija izvedljivosti 2010). V študiji izvedljivosti 2010 je navedeno, da so glavni cilji projekta:

- ureditev sodobnega odlagališča komunalnih odpadkov s čiščenjem izcedne vode,
- pospešitev izločanja večjih količin uporabnih frakcij iz komunalnih odpadkov,
- pospešitev gradnje objektov za predelavo odpadkov z različnimi zmogljivostmi,
- usmeritev večje količine komunalnih odpadkov v postopke pred odstranjevanjem odpadkov,
- predobdelava mešanih komunalnih odpadkov za zmanjšanje vpliva na okolje,
- obdelava mešanih komunalnih odpadkov za zmanjšanje količine biološko razgradljivih snovi v odpadkih in posledično zmanjšanje vpliva na okolje,
- zmanjšanje količin odloženih komunalnih odpadkov in
- povečanje količin ločeno zbranih frakcij.

V študiji izvedljivosti 2010 je bila predvidena vrednost investicije v tekočih cenah 19.518.742 EUR z DDV. Načrtovano je bilo, da bodo sredstva pridobljena iz:

- Kohezijskega sklada Evropske unije v znesku 12.233.046 EUR,
- državnega proračuna Republike Slovenije v znesku 2.158.773 EUR,
- občinskega proračuna v znesku 5.126.923 EUR.

V študiji izvedljivosti 2010 sta bili narejeni finančna in ekonomska analiza investicije, kot ju določa Uredba o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ²⁹. V finančni analizi investicije je bila izračunana negativna finančna neto sedanja vrednost investicije (-3.520.102 EUR) ter negativna finančna stopnja donosa (-7,64 %). V ekonomski analizi stroškov in koristi investicije je bilo izračunano, da je ekonomska neto sedanja vrednost investicije pozitivna (21.916.224 EUR), kar pomeni, da je družba v boljšem položaju, če se projekt izvede. To je potrdila tudi ekonomska interna stopnja donosa, ki je v primeru projekta 14,8 %, kar je nad zahtevano ekonomsko diskontno stopnjo (5 %). Iz študije izvedljivosti 2010 je tako izhajalo, da je projekt tehnično izvedljiv ter da bo izkazoval pozitivne okoljske in ekonomske koristi za družbo.

Na poziv Upravne enote Ptuj je MO Ptuj Zahtevo za izdajo gradbenega dovoljenja za nadgradnjo Cero Gajke večkrat dopolnila. Kljub temu je Upravna enota Ptuj 6. 7. 2012 Zahtevo za izdajo

²⁹ Uradni list RS, št. 60/06, 54/10 in 27/16.

gradbenega dovoljenja za nadgradnjo Cero Gajke zavrгла, saj MO Ptuj v postopku ni predložila okoljevarstvenega soglasja za nadgradnjo Cero Gajke.

MO Ptuj je kot nosilka projekta 25. 4. 2013 z 18 podravskimi občinami podpisala Pogodbo o sodelovanju pri izvedbi projekta nadgradnje Cero Gajke (v nadaljevanju: pogodba o sodelovanju). Predmet pogodbe o sodelovanju je bilo sodelovanje pogodbenih strank pri pripravi in izvedbi skupnega projekta nadgradnje Cero Gajke, ki zajema investicije v:

- nadvišanje obstoječega odlagalnega polja I in izgradnjo odlagalnega polja II,
- novo tehnološko linijo za ločevanje mešanih komunalnih odpadkov na lahko in težko frakcijo s spremembo tehnološke rešitve mehanske obdelave mešanih komunalnih odpadkov z ločevanjem na lahko in težko frakcijo (naprava za mehansko-biološko obdelavo odpadkov),
- tehnološko linijo, ki bo omogočala tudi obdelavo lahke frakcije v gorivo in se bo inštalirala v že obstoječih posodobljenih in dograjenih objektih,
- postavitve sistema predčiščenja izcednih vod pred iztokom v javno kanalizacijo oziroma čistilno napravo za čiščenje izcednih vod.

Sodelujoče občine so se zavezale, da bo del sredstev, ki je opredeljen v postavki občinski proračun, zagotovljen s sredstvi iz naslova okoljske dajatve za onesnaževanje okolja zaradi odlaganja odpadkov, ki se bodo zbrala na območju posamezne občine podpisnice pogodbe o sodelovanju.

V pogodbi o sodelovanju je še bilo določeno, da bodo načrtovane zmogljivosti objektov in naprav v okviru skupnega projekta zagotavljale možnost ravnanja z odpadki in odlaganja preostanka odpadkov za vse občine, ki so podpisnice te pogodbe, za celotno dobo obratovanja Cero Gajke.

V novembru 2013 je bila izdelana nova študija izvedljivosti za projekt nadgradnje Cero Gajke (v nadaljevanju: študija izvedljivosti 2013), ki zajema razširjeno investicijo v Cero Gajke, in sicer poleg nadvišanja odlagalnega polja I še izgradnjo odlagalnega polja II. V študiji izvedljivosti 2013 je bila predvidena nova višja vrednost investicije v tekočih cenah, in sicer 28.096.589 EUR z DDV. Načrtovano je bilo, da bodo sredstva pridobljena iz:

- Kohezijskega sklada Evropske unije v znesku 16.249.616 EUR,
- državnega proračuna Republike Slovenije v znesku 2.867.579 EUR,
- občinskega proračuna v znesku 8.979.394 EUR.

V študiji izvedljivosti 2013 sta bili narejeni finančna in ekonomska analiza investicije. V finančni analizi investicije je bila izračunana finančna neto sedanja vrednost investicije 1.213.452 EUR ter finančna stopnja donosa 4,3 %. V ekonomski analizi stroškov in koristi investicije je bilo izračunano, da je ekonomska neto sedanja vrednost investicije pozitivna (10.421.400 EUR), kar pomeni, da je družba v boljšem položaju, če se projekt izvede. To je potrdila tudi ekonomska interna stopnja donosa, ki je v primeru projekta 9,26 %, kar je nad zahtevano ekonomsko diskontno stopnjo (5 %). Iz študije izvedljivosti 2013 je tako izhajalo, da je projekt tehnično izvedljiv ter da bo izkazoval pozitivne okoljske in ekonomske koristi za družbo.

MO Ptuj je dne 28. 5. 2013 podala na Arso novo Vlogo za pridobitev okoljevarstvenega soglasja za nadgradnjo Cero Gajke, ki je med drugim zajemala tudi nadgradnjo odlagališča nenevarnih

odpadkov Gajke. Vlogi sta bili priloženi še Poročilo o vplivih na okolje za nadgradnjo Cero Gajke³⁰ ter Idejna zasnova za nadgradnjo Cero Gajke³¹. MO Ptuj je z dopisi z dne 18. 7. 2013, 24. 10. 2013, 17. 2. 2014 ter 21. 3. 2014 dopolnila Vlogo za pridobitev okoljevarstvenega soglasja. Arso je dne 2. 4. 2014 MO Ptuj izdala okoljevarstveno soglasje za nadgradnjo Cero Gajke.

Arso je dne 22. 4. 2015 za Cero Gajke izdala okoljevarstveno dovoljenje 2015 za obdobje 10 let od njegove pravnomočnosti. Izdano okoljevarstveno dovoljenje 2015 je med drugim omogočalo nadgradnjo odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke. Načrtovana je bila izvedba nadgradnje odlagališča z nadvišanjem odlagalnega polja I ter izgradnjo novega odlagalnega polja (odlagalno polje II). Okoljevarstveno dovoljenje 2015 se nanaša tudi na nadgradnjo Cero Gajke, torej tudi izgradnjo naprave za mehansko-biološko obdelavo odpadkov, ki je nujna za zagotovitev ustreznih postopkov obdelave odpadkov pred odlaganjem na odlagališču po 31. 12. 2015, kot je to zahtevano v Uredbi o odlagališčih odpadkov.

Vodje vseh svetniških skupin mestnega sveta MO Ptuj so 24. 10. 2016 podpisali Listo podpore nadaljnega obratovanja, nadgradnje in razvoja Cero Gajke. Na tej osnovi je MO Ptuj nadaljevala z aktivnostmi za izvedbo nadgradnje Cero Gajke in v okviru tega tudi nadgradnje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke. Po izdelavi projektne dokumentacije in pridobitvi vseh potrebnih mnenj pristojnih mnenjedajalcev je MO Ptuj dne 29. 3. 2019 na Ministrstvo za okolje in prostor vložila Zahtevo za izdajo gradbenega dovoljenja za nadgradnjo odlagališča Gajke. MO Ptuj je v obdobju od septembra 2019 do aprila 2020 vložila 4 dopolnitve Zahteve za izdajo gradbenega dovoljenja za nadgradnjo odlagališča Gajke. Dopolnitve so se nanašale na razširitev projekta z vzpostavitvijo sistema predčiščenja odpadne industrijske vode, predložitev mnenj nekaterih mnenjedajalcev, novo poročilo o vplivih na okolje, oceno obremenjenosti okolja s hrupom za gradbišče posega in dodatna pojasnila z opisom posameznih objektov, ki so bili sestavni del projekta nadgradnje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke.

Mestni svet MO Ptuj je na seji 14. 9. 2020³² med drugim obravnaval predlog Sklepa o začetku postopka zapiranja obstoječega odlagališča nenevarnih odpadkov Cero Gajke. Med dokumentacijo za sejo mestnega sveta je bila tudi finančna in časovna primerjava učinkov zaprtja odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke in njegove nadgradnje. Tabela 11 prikazuje stroške zapiranja odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke.

³⁰ Z dne 27. 5. 2013.

³¹ April 2013.

³² 18. redna seja mestnega sveta MO Ptuj.

Tabela 11 Stroški zapiranja odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke

	v EUR
Zapiranje odlagališča	Znesek
Priprava projekta zapiranja; pridobivanje okoljevarstvenega dovoljenja za zapiranje odlagališča; izvedba zapiranja in monitoring za prvo leto	2.700.000
Izvajanje monitoringa v obdobju 30 let po zaprtju odlagališča	2.100.000
Nepredvideni stroški zapiranja	200.000
Skupaj	5.000.000

Vir: podatki MO Ptuj.

Postopek zapiranja odlagališča v skladu z Uredbo o odlagališčih odpadkov traja praviloma 3 leta. Obstaja možnost podaljšanja za 2 leti v primeru, če zapiralna dela zaradi tehničnih omejitev ne morejo biti izvedena v 3 letih.

Tabela 12 prikazuje stroške nadgradnje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke.

Tabela 12 Stroški nadgradnje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke

	v EUR
Nadgradnja odlagališča	Znesek
Izdelava in sprejemanje občinskega podrobnega prostorskega načrta	50.000
Sprememba okoljevarstvenega dovoljenja zaradi spremembe naprave za mehansko-biološko obdelavo odpadkov	50.000
Gradbeno dovoljenje za nadgradnjo odlagališča in spremembo naprave za mehansko-biološko obdelavo odpadkov	100.000
Predpriprava odlagalnega polja I za nadvišanje	400.000
Nadvišanje odlagalnega polja I (skupna višina nadvišanja 9 m)	1.500.000
Novogradnja čistilne naprave za predčiščenje izcedne vode	979.000
Izgradnja hidrantne zanke	200.000
Sanacija severne brežine	400.000
Izgradnja naprave za mehansko-biološko obdelavo odpadkov s kapaciteto 6.000 t mešanih komunalnih odpadkov	4.500.000
Stroški financiranja	2.000.000
Skupaj	9.979.000

Vir: podatki MO Ptuj.

Glede potrebnega časa za izvedbo nadgradnje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke je navedeno, da je postopek pridobivanja gradbenega dovoljenja v zaključni fazi. Izdelava in sprejem občinskega podrobnega prostorskega načrta bi trajala najmanj 2 leti. Zaradi potrebne spremembe naprave za mehansko-biološko obdelavo odpadkov bi postopek spremembe okoljevarstvenega dovoljenja trajal od 1 do 2 let ter postopek pridobivanja gradbenega dovoljenja približno 2 leti. Izvedba gradnje objektov in naprav bi trajala od 1 do 2 leti. Celoten projekt nadgradnje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke bi torej trajal od 6 do 8 let.

Iz razprave mestnih svetnikov MO Ptuj pred glasovanjem o sklepu izhaja, da je za izvedbo investicije v nadgradnjo Cero Gajke bilo načrtovano sofinanciranje s sredstvi Kohezijskega sklada Evropske unije, vendar v celotnem obdobju izvajanja aktivnosti ta sredstva niso bila pridobljena. Za investicijo bi bila potrebna sredstva v znesku 10 milijonov EUR. Ob tem se je tudi zmanjšala naklonjenost občanov na vplivnem območju Cero Gajke za nadgradnjo ter podaljšanje delovanja odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke. Glede na navedeno je mestni svet MO Ptuj sprejel Sklep o začetku postopka zapiranja obstoječega odlagališča nenevarnih odpadkov v Cero Gajke.

Na tej podlagi je MO Ptuj dne 7. 4. 2021 Ministrstvu za okolje in prostor posredovala Obvestilo o umiku zahteve za izdajo gradbenega dovoljenja za nadgradnjo Cero Gajke.

MO Ptuj je za raziskave in izdelavo projektne dokumentacije ter za odkupe zemljišč za razširitev odlagališča nenevarnih odpadkov v obdobju od leta 2008 do konca leta 2021 porabila 1.451.378 EUR. Od tega je v obdobju, na katero se nanaša revizija, za ta namen porabila 39.990 EUR.

Prav tako so Javne službe Ptuj dne 13. 12. 2021 podale Vlogo za spremembo okoljevarstvenega dovoljenja 2015, v kateri je med drugim navedeno, da se bo zaradi prekinitve investicij v nadgradnjo Cero Gajke in odločitve mestnega sveta MO Ptuj odlagališče nenevarnih odpadkov Gajke zaprlo. Odlagalno polje I se bo zapolnilo do maksimalne dovoljene kapacitete in zaprlo, medtem ko se nadvišanje odlagalnega polja I ter širitev odlagališča z izgradnjo odlagalnega polja II ne bosta izvedla.

Po obdobju, na katero se nanaša revizija, je MO Ptuj dne 28. 2. 2022 na Upravno enoto Ptuj podala Zahtevo za izdajo gradbenega dovoljenja za zaprtje odlagalnega polja I v sklopu Cero Gajke. V zahtevi za izdajo gradbenega dovoljenja je navedeno, da se je MO Ptuj kot investitorica odločila za zaprtje odlagalnega polja I, v okviru česar bo prekrito odlagališče z rekultivacijskimi sloji, stabilizirana severna brežina in stabilizirana vzhodna brežina.

Po obdobju, na katero se nanaša revizija, je MO Ptuj dne 22. 3. 2022 pridobila Gradbeno dovoljenje za projekt zapiranja odlagalnega polja I v okviru Cero Gajke. Glede veljavnosti gradbenega dovoljenja je določeno, da to preneha veljati, če investitor ne vloži popolne prijave začetka gradnje v 5 letih od njegove pravnomočnosti.

Po obdobju, na katero se nanaša revizija, je Arso dne 27. 5. 2022 izdala spremembo okoljevarstvenega dovoljenja 2022, ki opredeljuje novo načrtovano stanje Cero Gajke. V spremembi okoljevarstvenega dovoljenja 2022 je med drugim navedeno, da se mora odlagališče nenevarnih odpadkov Gajke zapreti v 3 letih po zapolnitvi odlagalnega polja I do maksimalne dovoljene kapacitete. Pri tem je treba zagotoviti prekritje površine telesa odlagališča, površinsko tesnjenje, površinsko odvajanje padavinskih odpadnih vod in odplinjanje. Javne službe Ptuj do 1. 10. 2022 še niso obvestile Arso, da je odlagalno polje I zapolnjeno ter da se je s tem začel postopek zapiranja odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke.

2.2.1.1.a MO Ptuj je v obdobju, na katero se nanaša revizija, izvajala aktivnosti za nadgradnjo Cero Gajke in v okviru tega tudi aktivnosti za nadgradnjo odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke. MO Ptuj je aktivnosti izvajala na podlagi sklepa mestnega sveta MO Ptuj o potrditvi dokumenta identifikacije investicijskega projekta nadgradnje Cero Gajke, kar je pomenilo nedvoumno odločitev MO Ptuj za razširitev odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke. MO Ptuj je vložila Zahtevo za izdajo gradbenega dovoljenja za nadgradnjo odlagališča Gajke, ki jo je večkrat dopolnila. MO Ptuj je v letu 2021 Ministrstvu za okolje in prostor posredovala Obvestilo o umiku zahteve za izdajo

gradbenega dovoljenja za nadgradnjo Cero Gajke. MO Ptuj je 14. 9. 2020 sprejela odločitev o začetku postopka zapiranja odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke na podlagi dejstev, da v celotnem obdobju izvajanja aktivnosti ni bilo zagotovljeno sofinanciranje investicije s sredstvi Kohezijskega sklada Evropske unije, zaradi česar bi bilo treba zagotoviti približno 10 milijonov EUR, izvedba investicije bi trajala od 6 do 8 let, hkrati pa se je zmanjšala naklonjenost občanov na vplivnem območju Cero Gajke za nadgradnjo in podaljšanje delovanja odlagališča. Ocenjujemo, da sprememba odločitve o izvedbi investicije po tem, ko je že bila izvedena vrsta aktivnosti, ki so potekale več let, in je bilo zanje porabljenih 1.451.378 EUR (od tega v obdobju, na katero se nanaša revizija, 39.990 EUR), ne da bi bila izvedena poglobljena strokovna analiza obeh načinov zagotavljanja odlaganja odpadkov v daljšem časovnem obdobju, ne prispeva k smotrnosti poslovanja.

Pojasnilo MO Ptuj

Zaradi nepridobitve sredstev Kohezijskega sklada ni bil izveden prvotno predviden projekt nadgradnje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke, pri katerem bi sodelovale občine Spodnjega Podravja. Ob tem je postalo nezanesljivo zagotavljanje zadostnega masnega toka odpadkov, zaradi podeljevanja koncesij drugim koncesionarjem na območju občin Spodnjega Podravja, hkrati pa politika ni pristajala na višje cene obdelave in odlaganja odpadkov. V primeru nadaljevanja postopka nadgradnje odlagališča bi šlo za spremenjen projekt, ki bi ga izvajala in financirala MO Ptuj samostojno.

Ob odločanju o ustavitvi ali nadaljevanju investicije je bil mestni svet MO Ptuj seznanjen s ceno, ki so jo za obdelavo in odlaganje odpadkov predlagale Javne službe Ptuj, pri čemer je šlo za ceno odlaganja na drugih odlagališčih odpadkov prek pogodbenih izvajalcev, ni pa bil seznanjen tudi s ceno, ki jo je kasneje ponudil bodoči koncesionar.

2.2.1.2 Nadziranje in usmerjanje Javnih služb Ptuj glede izpolnjevanja pogojev za obratovanje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke po 31. 12. 2015 ter glede upoštevanja zahtev, ki izhajajo iz inšpekcijskih odločb

Uredba o odlagališčih odpadkov določa, da se po 31. 12. 2015 na odlagališčih lahko odlagajo samo odpadki, ki so predhodno obdelani po postopkih D8 in D9, kar pomeni, da morajo biti obdelani na napravi za mehansko-biološko obdelavo odpadkov. Glede na spremenjene pogoje za obratovanje odlagališč odpadkov po 31. 12. 2015 so Javne službe Ptuj 24. 4. 2015 pridobile okoljevarstveno dovoljenje 2015, v katerem so zajeti novi pogoji za obratovanje odlagališč odpadkov. V okoljevarstvenem dovoljenju 2015 so natančneje določeni postopki ravnanja s posameznimi vrstami odpadkov za zagotovitev pogojev za njihovo odlaganje na odlagališču nenevarnih odpadkov Gajke.

Do 1. 1. 2016 ni bila vzpostavljena zahtevana infrastruktura oziroma naprava za mehansko-biološko obdelavo odpadkov ter nadvišanje odlagalnega polja I. Zaradi spremembe predpisov so se od 1. 1. 2016 na območju Cero Gajke komunalni odpadki skladiščili in pripravljali za odvoz, medtem ko sta se obdelava in tudi odlaganje komunalnih odpadkov izvajala pri drugem izvajalcu. Obdelava bioloških odpadkov ter obdelava kosovnih odpadkov se je tudi po 1. 1. 2016 še vedno izvajala v Cero Gajke. Za biološke odpadke se je še naprej izvajal proces zaprtega kompostiranja oziroma intenzivnega in naknadnega zorenja, medtem ko se je obdelava kosovnih odpadkov izvajala na sortirnici za mešane komunalne odpadke.

Na podlagi določil pogodbe o koncesiji 2009 ter pogodbe o koncesiji 2017 so Javne službe Ptuj pripravljale letne programe ravnanja z odpadki ter jih predložile MO Ptuj. Prav tako so v letne poslovne načrte vključile letne načrte izvajanja GJS ravnanja s komunalnimi odpadki ter v okviru tega tudi aktivnosti glede odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke. Pri pripravi letnih poslovnih načrtov so sodelovale z MO Ptuj. Letne poslovne načrte je na predlog Javnih služb Ptuj sprejemal mestni svet MO Ptuj kot skupščina družbe.

Javne službe Ptuj so o izvajanju GJS ravnanja s komunalnimi odpadki ter v okviru tega tudi o aktivnostih glede odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke poročale v letnih poročilih družbe. Revidirana letna poročila so posredovale v seznanitev mestnemu svetu MO Ptuj najkasneje 30 dni po potrditvi s strani nadzornega sveta družbe.

2.2.1.2.a MO Ptuj je nadzirala izvajanje GJS in usmerjala Javne službe Ptuj pri izvajanju GJS ravnanja s komunalnimi odpadki ter v okviru tega tudi pri aktivnostih glede odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke na način, da je pregledovala letne programe ravnanja z odpadki, ki so jih posredovale Javne službe Ptuj. Prav tako je sodelovala pri pripravi letnih poslovnih načrtov Javnih služb Ptuj ter jih tudi sprejemala (mestni svet MO Ptuj). O izvajanju aktivnosti Javnih služb Ptuj glede odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke je bila seznanjena tudi iz letnih poročil družbe (poročanje o izvajanju GJS ravnanja z odpadki), ki jih je potrjeval nadzorni svet družbe, v katerem je bil tudi predstavnik MO Ptuj. Ta je v okviru delovanja nadzornega sveta družbe tudi redno obravnaval poslovanje družbe ter se sprotno seznanjal z njenimi načrtovanimi aktivnostmi, ki so se nanašale na izvajanje GJS ravnanja z odpadki ter v okviru tega tudi z odlagališčem nenevarnih odpadkov Gajke.

2.2.1.2.b Pri odlaganju komunalnih odpadkov na odlagalno polje I ter pri emisijah snovi v zrak in izcednih vodah na območju odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke Irsop ni ugotovil neskladja z okoljevarstvenim dovoljenjem 2015 ter določbami ZVO-1 in drugih predpisov s področja varstva okolja. Irsop je ugotovil zgolj nekatera odstopanja pri izvajanju obveznosti monitoringa podzemnih voda in poročanju. MO Ptuj je nadzirala in usmerjala Javne službe Ptuj pri izvedbi zahtev iz inšpekcijskih nadzorov v okviru delovanja nadzornega sveta družbe.

2.2.2 Nadziranje in usmerjanje Javnih služb Ptuj pri zagotavljanju finančnega jamstva za zaprtje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke

Da bi odgovorili na vprašanje, ali je MO Ptuj nadzirala in usmerjala Javne službe Ptuj pri zagotavljanju finančnega jamstva za zaprtje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke, smo preverili:

- ali je MO Ptuj nadzirala in usmerjala Javne službe Ptuj pri zagotavljanju finančnega jamstva za zaprtje odlagališča v višini, kot je določena v okoljevarstvenem dovoljenju 2015,
- ali je MO Ptuj nadzirala in usmerjala Javne službe Ptuj pri zagotavljanju virov za oblikovano finančno jamstvo.

Mestni svet MO Ptuj je od leta 2016 naprej potrjeval izjavo, da imajo Javne službe Ptuj v finančnem načrtu oblikovane rezervacije v višini finančnega jamstva, ki so namenjene izključno izpolnitvi obveznosti iz okoljevarstvenega dovoljenja za obratovanje odlagališča. Izjavi so Javne službe Ptuj priložile finančni načrt, v katerem je bila oblikovana rezervacija v višini vsakoletnega zahtevanega

finančnega jamstva, in načrt obvladovanja tveganj v zvezi z obratovanjem odlagališča. Tudi ta dokumenta je potrjeval mestni svet MO Ptuj (povezava s točko 2.1.3).

Od 1. 1. 2017 do 1. 7. 2021 so bili stroški finančnega jamstva vključeni v ceno izvajanja storitev GJS odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov. MO Ptuj je zbrana sredstva finančnega jamstva od 1. 1. 2017 vključevala v občinski proračun, in sicer kot posebno postavko v okviru obstoječega proračunskega sklada za Cero Gajke. Od 1. 3. 2020 naprej se sredstva za finančno jamstvo niso več zbirala na posebni postavki v okviru proračunskega sklada za Cero Gajke, temveč so se zagotavljala pri Javnih službah Ptuj. Javne službe Ptuj so v obdobju od 1. 1. 2017 do 29. 2. 2020 v proračunski sklad za Cero Gajke nakazale 587.147 EUR (povezava s točko 2.1.3).

Javne službe Ptuj so v obdobju, na katero se nanaša revizija, MO Ptuj kot lastniku zemljišč, objektov in naprav Cero Gajke (ter s tem tudi odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke) posredovale 2 zahtevka za pokritje stroškov finančnega jamstva, in sicer za leto 2016 v znesku 186.761 EUR ter za obdobje od 1. 7. 2021 do 31. 12. 2021 v znesku 93.381 EUR. MO Ptuj je imela na dan 31. 12. 2021 v proračunu oblikovane dolgoročne izvenbilančne obveznosti za pokrivanje potencialnih stroškov za zapiranje odlagališča iz naslova finančnega jamstva v znesku 280.141 EUR.

2.2.2.a MO Ptuj je v obdobju, na katero se nanaša revizija, nadzirala in usmerjala Javne službe Ptuj pri zagotavljanju finančnega jamstva za zaprtje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke v višini, kot je bila določena v okoljevarstvenem dovoljenju 2015. MO Ptuj je od leta 2016 naprej potrjevala izjavo, da imajo Javne službe Ptuj v finančnem načrtu oblikovane rezervacije v višini finančnega jamstva, ki so namenjene izključno izpolnitvi obveznosti iz okoljevarstvenega dovoljenja za obratovanje odlagališča. MO Ptuj je potrjevala tudi finančni načrt, v katerem je bila oblikovana rezervacija v višini vsakoletnega zahtevanega finančnega jamstva, in načrt obvladovanja tveganj v zvezi z obratovanjem odlagališča, ki sta bila priložena izjavi. Ob tem je MO Ptuj v obdobju od 1. 1. 2017 do 29. 2. 2020 v proračunskem skladu za Cero Gajke zbrala 587.147 EUR sredstev finančnega jamstva. Prav tako je imela na dan 31. 12. 2021 v proračunu oblikovane dolgoročne izvenbilančne obveznosti za pokrivanje potencialnih stroškov za zapiranje odlagališča iz naslova finančnega jamstva v znesku 280.141 EUR.

Po obdobju, na katero se nanaša revizija, so Javne službe Ptuj spremenile način oblikovanja rezervacij za finančno jamstvo, in sicer tako, da so oblikovane rezervacije zajemale celoten ocenjen strošek zapiranja odlagališča v bilanci stanja na dan 31. 12. 2021 ter tudi že v bilanci stanja na dan 31. 12. 2020. Iz naslova rezervacij za finančno jamstvo so Javne službe Ptuj v bilanci stanja na dan 31. 12. 2020 ter v bilanci stanja na dan 31. 12. 2021 oblikovale rezervacije za finančno jamstvo v znesku 6.724.284 EUR ter vzpostavile dolgoročno poslovno terjatev do MO Ptuj v znesku 6.298.581 EUR (povezava s točko 2.1.3).

MO Ptuj je z dopisom z dne 25. 5. 2022 Javnim službam Ptuj podala izjavo, da je seznanjena s projektantsko oceno vrednosti investicije zapiranja odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke, ki znaša 6.724.284 EUR, ter z dopisom Arso z dne 11. 5. 2022, v katerem je navedeno, da bo zaradi predčasnega zapiranja odlagališča s spremembo okoljevarstvenega dovoljenja določila zahtevano finančno jamstvo za leto 2022 v znesku 5.007.183 EUR. MO Ptuj je še navedla, da bo stroške zapiranja odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke in ukrepov po zapiranju, ki bodo presegali do sedaj zbrana sredstva iz naslova finančnega jamstva, pokrivala skladno z dinamiko, kot bosta to zahtevala projekt zapiranja odlagališča ter načrt izvajanja ukrepov po njegovem zaprtju, ob upoštevanju javnofinančnih predpisov.

Arso je v spremembi okoljevarstvenega dovoljenja 2022 določila novo višino finančnega jamstva za posamezno leto obratovanja odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke. Ker je Arso določila novo višino finančnega jamstva, ki pomeni ocenjene stroške zapiranja odlagališča, hkrati pa vir finančnega jamstva ni več cena izvajanja GJS odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov, bo MO Ptuj kot lastnica zemljišč, objektov in naprav na Cero Gajke (v okviru tega tudi odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke) morala zagotoviti pokritje stroškov zapiranja odlagališča, ki se bo izvedlo v 3 letih. V skladu s tem je MO Ptuj 9. 6. 2023 v proračunu oblikovala 3.979.998 EUR dolgoročnih izvenbilančnih obveznosti za pokrivanje potencialnih stroškov za zapiranje odlagališča iz naslova finančnega jamstva.

2.2.3 Izvedba investicij in izplačevanje odškodnin zaradi obratovanja odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke

Da bi odgovorili na vprašanje, ali je MO Ptuj izvajala investicije in izplačevala odškodnine zaradi obratovanja odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke na podlagi predpisov in izdelanih kriterijev, smo preverili:

- ali je MO Ptuj sklepala pogodbe za izvedbo investicij in izpolnitev drugih zahtev v krajevnih skupnostih, na katere naj bi vplivalo obratovanje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke, na podlagi predpisov in izdelanih kriterijev,
- ali je MO Ptuj sklepala pogodbe za izplačilo odškodnin in drugih bonitet prebivalcem na opredeljenem vplivnem območju obratovanja odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke na podlagi predpisov in izdelanih kriterijev.

2.2.3.1 Izvedba investicij zaradi obratovanja odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke

MO Ptuj in Mestna občina Ptuj, Mestna četrt Jezero, Ptuj³³ (v nadaljevanju: MČ Jezero) sta 23. 10. 2002 podpisali Pogodbo o ureditvi medsebojnih pravic in obveznosti, povezanih z izgradnjo Centra za ravnanje z odpadki Gajke v Spuhlji (v nadaljevanju: pogodba o pravicah in obveznostih MČ Jezero). Soglasje k predlogu pogodbe o pravicah in obveznostih MČ Jezero je mestni svet MO Ptuj podal na seji 21. 10. 2002. V pogodbi o pravicah in obveznostih MČ Jezero je navedeno, da Cero Gajke leži na območju MČ Jezero, zato je bil svet MČ Jezero skupaj s pogajalsko skupino zadolžen, da se z MO Ptuj dogovarja o zahtevah krajanov zaradi gradnje Cero Gajke in s tem povezanim posegom v prostor na območju njihove četrti, katerega izvedba in obratovanje bosta sicer skladna z okoljevarstvenimi predpisi, zaradi svoje prisotnosti pa bo odlagališče povzročalo nelagodje pri prebivalcih. Veljavnost pogodbe o pravicah in obveznostih MČ Jezero je bila določena od začetka odlaganja odpadkov do zapolnitve odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke oziroma najdlje za obdobje 15 let. Obveznosti iz pogodbe o pravicah in obveznostih MČ Jezero so se začele izvajati 20. 6. 2003.

³³ Mestna občina Ptuj, Mestna četrt Jezero se je 21. 11. 2006 s Statutarnim sklepom primestne četrti Spuhlja (Uradni vestnik Mestne občine Ptuj, št. 14/2006) razdelila na 2 četrti skupnosti, in sicer na Mestno občino Ptuj, Četrtno skupnost Spuhlja (v nadaljevanju: ČS Spuhlja) in na Mestno občino Ptuj, Četrtno skupnost Jezero, Ptuj (v nadaljevanju: ČS Jezero).

MO Ptuj se je v pogodbi o pravicah in obveznostih MČ Jezero zavezala, da bo v skladu s sprejetim terminskim planom izpolnila naslednje splošne zahteve:

- začela bo postopek za ugotavljanje volje krajanov naselja Spuhlja, da se organizirajo kot samostojna mestna ali primestna četrt;
- pri investiciji v Cero Gajke bo uporabila najsodobnejšo tehnologijo na tem področju;
- preprečila bo zlasti negativne vplive na okolje (smrad, razvoj glodavcev, raznašanje odpadkov in ostankov hrane in podobno) do zapolnitve odlagališča, v času izgradnje, pri prevzemu in med obratovanjem pa omogočila članom Odbora za nadzor nad gradnjo in obratovanjem Cero Gajke vpogled v vso projektno dokumentacijo, vse zapisnike inšpekcijskih organov in ugotovitve drugih institucij, predhodno pa jih tudi seznanila z izbrano najsodobnejšo tehnologijo;
- ob zaposlovanju novih delavcev (ob izpolnjevanju splošnih in posebnih pogojev za opravljanje dela) bosta koncesionarja zaposlila delavca s stalnim prebivališčem v naselju Spuhlja oziroma v MČ Jezero (enake usmeritve veljajo za oddajo del po pogodbi o delu);
- obvezno bo objavila javni razpis za izbiro koncesionarjev v MO Ptuj, in sicer morata biti 2 – eden za odvoz odpadkov in drugi za upravljanje z odlagališčem.

MO Ptuj se je v pogodbi o pravicah in obveznostih MČ Jezero nadalje zavezala, da bo izpolnila vrsto zahtev na področju infrastrukture, kot na primer:

- zgradila infrastrukturno omrežje v celotnem naselju Spuhlja v skladu z veljavnimi standardi in normativi (ceste, pločnike, kanalizacijo, električno napeljavo in podobno);
- v celotnem naselju Spuhlja ob vseh cestah položila zračne vode (telefon, kabelska televizija in elektrika) v zemljo in zgradila javno razsvetlavo v dogovoru z upravljavci in investitorjem;
- dokončala odvodne jarke podtalnih in meteornih voda in jih povezala z obstoječimi;
- preplastila in razširila več cest, kot izhaja s seznama, ki je priloga pogodbe;
- v MČ Jezero (Ormoška cesta, K jezeru, Ob Rogoznici, Mladinska ulica, Ulica Franca Kosca, Severova ulica, Satlerjeva ulica, Štrafelova ulica, Wilhemova ulica) hkrati s preplastitvijo cest z asfaltom (če je potrebno) v zemljo položila napeljavo za elektriko, telefon in kabelsko televizijo ter zgradila javno razsvetlavo;
- za celotno naselje Spuhlja zgradila primarno in sekundarno fekalno kanalizacijo do priključnega jaška z oprostivjo plačila priključnine;
- v dogovoru s koncesionarjem pristopila k izvedbi plinifikacije, če bo dovolj velik interes; ob Ormoški cesti se izvede glavni vod, ki bo omogočal nadaljnjo izvedbo plinifikacije tudi v ulicah K jezeru in Ob Rogoznici;
- promet v ulici K jezeru dovolila le za lokalne potrebe, dokončno rešitev za zaprtje ulice K jezeru in dovoljen promet samo stanovalcem in dostavi pa uredila ob izgradnji novega mostu čez Dravo;
- na lokaciji ob gasilskem domu v Spuhlji odkupila potrebno zemljišče in zgradila večnamensko dvorano v skladu s projektno dokumentacijo, ki je že v izdelavi, velikosti 20 m x 35 m, s tem da bo športna dvorana dolga 25 m, večnamenska dvorana pa 10 m;
- v Spuhlji zgradila športno-rekreacijsko igrišče (v skupni izmeri približno 10.000 m²), na katerem bo: travnata površina velikosti nogometnega igrišča, asfaltirano igrišče v velikosti rokometnega igrišča, igrišče za odbojko na mivki, brunarica s sanitarijami in parkirna mesta;

- na lokaciji pri potoku Rogoznica uredila športno igrišče v MČ Jezero v velikosti rokometnega igrišča z ustreznimi spremljajočimi objekti.

MO Ptuj se je obvezala upoštevati roke, določene za izpolnitev posameznih zahtev, pri čemer njihova izpolnitev ne odvezuje MO Ptuj do dodelitve sorazmernega obsega sredstev MČ Jezero, ko deli proračunska sredstva mestnim in primestnim četrtm.

V pogodbi o pravicah in obveznostih MČ Jezero je še določeno, da je terminski plan za izpolnitev zahtev prebivalcev MČ Jezero priloga in sestavni del te pogodbe. Vrednosti, navedene v terminskem planu, so orientacijske in MO Ptuj se obvezuje izvesti vse prevzete obveznosti v obsegu in rokih, določenih s to pogodbo, ne glede na stroškovne spremembe, do katerih bo prišlo med izvajanjem teh del, in veljavnost te pogodbe. MČ Jezero se je zavezala, da ne bo onemogočala izgradnje Cero Gajke v skladu s projektno dokumentacijo in izdanim gradbenim dovoljenjem ter da ne bo ovirala njenega obratovanja v celotni obratovalni dobi.

Tabela 13 prikazuje izvedene investicije v infrastrukturo, ki jih je MO Ptuj izvedla v obdobju od podpisa pogodbe 23. 10. 2002 do konca leta 2021.

Tabela 13 Izvedene investicije MO Ptuj v infrastrukturo v obdobju od 23. 10. 2002 do 31. 12. 2021

Opis investicije	Zaključek investicije	Vrednost investicije v EUR	Realizacija 2016–2021 v EUR
Rekonstrukcija ceste Ribiška pot.	2011	861.078	0
Izgradnja pločnika ob glavni cesti od ovinka v Spuhli pri odcepu ceste Koče pri gasilskem domu v Spuhli (dolžina 150 m). Izgradnja pločnika na levi strani glavne ceste od ovinka v Spuhli pri odcepu ceste v Koče do zadnje hiše v smeri proti Budini (dolžina 120 m). Izgradnja pločnika ob cesti v Koče od glavne ceste do Kolariča in mimo žage do meje z Občino Markovci ter ureditev pločnika do predvidenega igrišča (dolžina 1.250 m). Rekonstrukcija ceste od križišča pri Bezjaku pri križu do zadnje hiše (dolžina 300 m).	2009	1.196.479	0
Ureditev klanca za dostop na njive desno od ceste Spuhlja–Zabovci in izvedba odvodnjavanja (dolžina 50 m). Ureditev pločnika in križišča ter asfaltiranje odcepa z glavne ceste v Zabovce pri Kokol Zvonku. Rekonstrukcija ceste Siget in izgradnja pločnika (dolžina 400 m).	2008	994.453	0
Posodobitev ceste od Spuhlje pri Forštnariču do Ribiške poti (dolžina 400 m). Posodobitev ceste od Pečarja do Šorija, ki je v makadamski izvedbi, in vpis v zemljiško knjigo kot javno dobro (dolžina 310 m).	2012	108.279	0
Nadaljevanje izgradnje pločnika proti Vili Monde (dolžina 120 m).	2011	66.302	0
Izgradnja pločnika Budina–Spuhlja ob cesti G1-2 Ptuj.	Ni zaključeno	229.081	0
Prestavitev zračnih vodov za telefon, catv in elektriko v zemljo in izgradnja javne razsvetljave v celotni Spuhli ob vseh cestah.	2012	367.966	0
Dokončanje odvodnih jarkov podtalnih in meteornih voda od Strelec Edija do obstoječih jarkov, ki so že narejeni. Ureditev oziroma izgradnja meteornih odvodnikov pri gasilskem domu v Spuhli in v Kočah od hišne št. 112 v obstoječa odvodnika v Sigetu in Zabovcih ter ureditev odvodnjavanja republiške ceste.	2010	22.814	0
Sanacija protitankovskega jarka v Spuhli.	2004	25.680	0
Preplastitev ceste Budina–Brstje ob potoku Rogoznica. Razširitev ceste v Brstju z dvema izogibališčema z opornimi zidovi in postavitvev zaščitne kovinske ograje ob potoku Rogoznica.	2011	135.452	0
V MČ Jezero hkrati s preplastitvijo cest z asfaltom položitev napeljave za elektriko, telefon, catv ter izgradnja javne razsvetljave.	2005	126.752	0
Za celotno naselje Spuhlja izgradnja primarne in fekalne kanalizacije do priključnega jaška z oprostivijo plačila priključnine.	2011	3.622.405	0
Izgradnja pločnika na Rogozniški cesti od gostilne Šegula in ob Dornavski cesti.	2007	504.615	0
Ureditev protihrupne zaščite v Špindlerjevi ulici.	2013	54.361	0
Zagotovitev rednega čiščenja vodotokov Rogoznica in Grajena.	2010	20.654	0
Odkup potrebnih zemljišč in izgradnja večnamenske dvorane velikosti cca 20 m x 35 m ob sedanjem gasilskem domu v Spuhli.	2017	2.679.357	534.968
Izgradnja športno-rekreacijskega igrišča v Spuhli (v skupni izmeri cca. 1 ha), na katerem je: travnata površina velikosti nogometnega igrišča, asfaltirano igrišče v velikosti rokometnega igrišča, igrišče za odbojko na mivki, brunarica s sanitarijami in parkirna mesta.	2011	841.331	0
Ureditev športnega igrišča na lokaciji pri potoku Rogoznica v MČ Jezero v velikosti rokometnega igrišča z ustreznimi spremljajočimi objekti.	2021	129.374	108.377
Skupaj		11.986.433	643.345

Vir: podatki MO Ptuj.

2.2.3.1.a V obdobju, na katero se nanaša revizija, je vrednost izvedenih investicij znašala 643.345 EUR. Iz opisa vsebine investicij, ki so predmet pogodbe o pravicah in obveznostih MČ Jezero, izhaja, da te spadajo med izvirne naloge, ki jih občine opravljajo za zadovoljevanje potreb svojih prebivalcev, in so določene v ZLS. Določitev posameznih investicij, kot izhaja iz pogodbe o pravicah in obveznostih MČ Jezero, ni temeljila na predhodno določenih kriterijih, ki bi izhajali iz primerjave obsega razvitosti oziroma obstoja infrastrukture za zadovoljevanje potreb prebivalcev med posameznimi območji MO Ptuj. Takšen način določitve investicij zaradi omejenih finančnih sredstev, s katerimi razpolagajo občine, pomeni tveganje za neenakomeren razvoj infrastrukture med posameznimi območji MO Ptuj.

Pojasnilo MO Ptuj

MČ Jezero, predvsem pa naselje Spuhlja, je bila v času sklenitve pogodbe o pravicah in obveznostih MČ Jezero najmanj razvito območje v MO Ptuj. MO Ptuj v takratnem obdobju ni imela dovolj finančnih sredstev za gradnjo potrebne infrastrukture, zato se je ta financirala iz proračunskega sklada. Večina investicij se je nanašala na gradnjo infrastrukture za zagotavljanje osnovnih potreb občanov, njihova izvedba pa je bila razporejena na obdobje 15 let. Edino na ta način je bilo mogoče zagotoviti razvoj MČ Jezero, ki bi bil primerljiv z ostalimi mestnimi in primestnimi četrtmi MO Ptuj. MČ Jezero, razen sredstev po pogodbi o pravicah in obveznostih MČ Jezero, ni prejela dodatnih sredstev za izvedbo investicij.

MO Ptuj ni izkazala, da bi imela analizo, iz katere bi bila razvidna primerjava obsega razvitosti posameznih mestnih in primestnih četrti MO Ptuj, ter da bi bilo samo na način, kot je bil dogovorjen s pogodbo o pravicah in obveznostih MČ Jezero, mogoče zagotoviti primerljiv razvoj MČ Jezero z ostalimi mestnimi in primestnimi četrtmi MO Ptuj.

2.2.3.2 Izplačilo odškodnin in drugih bonitet zaradi obratovanja odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke

MO Ptuj se je v pogodbi o pravicah in obveznostih MČ Jezero tudi zavezala, da bo od začetka obratovanja – oziroma od dneva odložitve prve bale odpadkov in do zapolnitve odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke – oziroma najdlje za obdobje 15 let:

- omogočila svetu MČ Jezero, da si po potrebi v času izvajanja te pogodbe izbere pravnika, ki bo zastopal interese krajanov Spuhlje na stroške MO Ptuj;
- v višino odlagala odpadke v skladu s potrjenim projektom s strani projektne skupine;
- krajanom Spuhlje izplačevala mesečno odškodnino za zmanjšanje kakovosti bivalnega okolja zaradi prisotnosti odlagališča; odškodnina znaša 60 EUR/stanovalca za prebivalce, oddaljene od deponije do 400 m, 40 EUR/stanovalca za prebivalce, oddaljene do 500 m, in za ostale hiše do zunanjšega roba ter za ostale dogovorjene hiše izven zunanjšega roba 20 EUR/stanovalca;
- v primeru zmanjšanja kakovosti kmetijskih zemljišč zaradi obratovanja Cero Gajke in posledično zmanjšanja kakovosti kmetijskih pridelkov lastnikom kmetijskih zemljišč priznala upravičenost do odškodnine na hektar zemljišča, višino katere določijo strokovne službe; v primeru ugotovljene škode, povzročene zaradi obratovanja Cero Gajke, je treba odškodnino poravnati na podlagi cenilnega zapisnika, ki ga izdelata sodno zapriseženi cenilec, ki ga sporazumno izbereta MO Ptuj in oškodovanec; če ugotovljena škoda ni bila povzročena zaradi obratovanja Cero Gajke, plača cenitev lastnik zemljišča;

- pri prodaji obstoječih stanovanjskih objektov v naselju Spuhlja plačala prodajalcu nepremičnine razliko med prodajno vrednostjo in dejansko tržno vrednostjo nepremičnine, povečano za odškodnino v primeru selitve; cenitev nepremičnine kot tudi potrdilo o negativnem vplivu opravi sodno zapriseženi cenilec za nepremičnine; morebitno razvrednotenje nepremičnin naj bo obdelano v poročilu o vplivih na okolje oziroma se ugotavlja na podlagi rednega monitoringa;
- uvedla diferencirane cene za odvoz odpadkov glede na ostale občine;
- južni, vzhodni in zahodni del odlagališča obdala z zeleno zaveso (iglavci) oziroma mešanim drevjem (iglavci in listavci) širine in višine v skladu s potrjenim projektom, pri čemer mora gostota iglavcev zagotavljati, da telo odlagališča ni v vidnem polju oken, balkonov in vhodnih vrat, v tem zelenem pasu se uredi tudi sprehajalna pot;
- ob zapolnitvi Cero Gajke oziroma po njegovem prenehanju obratovanja odstranila vse objekte (sortirnico, balirnico, kompostarno in vse druge zgrajene objekte), površina se bo rekultivirala, zasadila z drevjem ali posejala s travo;
- lahko vsak lastnik zemljišča podal pobudo za spremembo namembnosti iz kmetijskega v gradbeno zemljišče med hišami v Spuhlji, MO Ptuj pa bo pobude strokovno podprla, rezultati spremembe namembnosti pa so odvisni od Ministrstva za kmetijstvo in Ministrstva za okolje in prostor;
- iskala novo lokacijo za odlagališče;
- MČ Jezero plačevala od koncesijske dajatve znesek 2.800 EUR/mesec, od tega je 900 EUR namenjenih za volilno enoto Budina-Brstje in Tone Žnidarič, 1.900 EUR pa za naselje Spuhlja;
- zagotovila brezplačen odvoz gospodinjskih odpadkov v naselju Spuhlja in v delu (iz smeri Spuhlja) MČ Jezero južno od glavne ceste Ptuj–Spuhlja vključno z ulico K jezeru, po letu 2007 pa tudi za naselje Brstje ter zagotovila nižjo ceno odvoza gospodinjskih odpadkov za gospodinjstva v trikotniku med Belšakovo ulico in Ormoško cesto do Puhove ulice ter gospodinjstva iz Dornavske ceste in Špindlerjeve ulice.

MO Ptuj je 3. 9. 2018 s ČS Spuhlja in 13. 9. 2018 s ČS Jezero sklenila aneksa št. 1 k pogodbi o pravicah in obveznostih MČ Jezero. V aneksih št. 1 k pogodbi o pravicah in obveznostih MČ Jezero je navedeno, da se je 19. 6. 2018 iztekla veljavnost osnovne pogodbe, da je mestni svet MO Ptuj 21. 5. 2018 sprejel Sklep o soglasju k bonitetam po izteku veljavnosti pogodbe o medsebojnih pravicah in obveznostih za izgradnjo Cero Gajke³⁴ ter da je mestni svet MO Ptuj 27. 7. 2018 sprejel Sklep o spremembah in dopolnitvah Sklepa o soglasju k bonitetam po izteku veljavnosti pogodbe o medsebojnih pravicah in obveznostih za izgradnjo Cero Gajke³⁵, s katerima je določil, da MO Ptuj do sprejema proračuna za leto 2019 nadaljuje z izplačevanjem odškodnine na opredeljenem območju. MO Ptuj se je v aneksih št. 1 k pogodbi o pravicah in obveznostih MČ Jezero zavezala, da bo ČS Jezero ter ČS Spuhlja mesečno nakazovala odškodnino (znesek od koncesijske dajatve), in sicer do sprejema proračuna MO Ptuj za leto 2019.

MO Ptuj je 11. 4. 2019 s ČS Spuhlja in 15. 4. 2019 s ČS Jezero sklenila aneksa št. 2 k pogodbi o pravicah in obveznostih MČ Jezero. V aneksih št. 2 k pogodbi o pravicah in obveznostih MČ Jezero je navedeno,

³⁴ Uradni vestnik Mestne občine Ptuj, št. 8/18.

³⁵ Uradni vestnik Mestne občine Ptuj, št. 11/18.

da se je 19. 6. 2018 iztekla veljavnost osnovne pogodbe, da je mestni svet MO Ptuj 25. 2. 2019 sprejel Sklep o spremembah Sklepa o soglasju k bonitetam po izteku veljavnosti pogodbe o medsebojnih pravicah in obveznostih za izgradnjo Cero Gajke³⁶, v katerem je določil, da MO Ptuj do 30. 6. 2019 nadaljuje z izplačevanjem odškodnine na opredeljenem območju. MO Ptuj se je v aneksih št. 2 k pogodbi o pravicah in obveznostih MČ Jezero zavezala, da bo ČS Jezero ter ČS Spuhlja mesečno nakazovala odškodnino (znesek od koncesijske dajatve) do 30. 6. 2019.

Po izteku tega obdobja je mestni svet MO Ptuj 26. 6. 2019 sprejel Sklep o spremembi Sklepa o soglasju k bonitetam po izteku veljavnosti pogodbe o medsebojnih pravicah in obveznostih za izgradnjo Cero Gajke³⁷, s katerim so se odškodnine in druge bonitete podaljšale do sprejema proračuna MO Ptuj za leto 2020. Mestni svet MO Ptuj je 16. 12. 2019 sprejel nov Sklep o spremembi Sklepa o soglasju k bonitetam po izteku veljavnosti pogodbe o medsebojnih pravicah in obveznostih za izgradnjo Cero Gajke³⁸, s katerim so se odškodnine in druge bonitete podaljšale do sprejema proračuna MO Ptuj za leto 2021. Mestni svet MO Ptuj je 14. 12. 2020 sprejel nov Sklep o soglasju k bonitetam po izteku veljavnosti pogodbe o medsebojnih pravicah in obveznostih za izgradnjo Cero Gajke³⁹, s katerim se je izplačevanje odškodnin podaljšalo do konca leta 2023. Mesečne odškodnine za zmanjšanje kakovosti bivalnega okolja zaradi prisotnosti odlagališča, ki jih MO Ptuj izplačuje upravičencem, se postopoma zmanjšujejo in bodo v letu 2024 dokončno odpravljene, in sicer tako, da se v vsakem naslednjem letu, z začetkom v letu 2021, mesečna višina bonitete upravičencem zmanjša za 25 %. S tem sklepom je bila odpravljena boniteta, ki se je nanašala na brezplačni odvoz odpadkov za občane ČS Spuhlja in dela ČS Jezero, ter mesečno izplačilo odškodnine (znesek od koncesijske dajatve) za ČS Spuhlja in ČS Jezero.

Tabela 14 prikazuje izplačane odškodnine in druge bonitete upravičencem, ki jih je MO Ptuj izplačala v obdobju od podpisa pogodbe 23. 10. 2002 do konca leta 2021.

³⁶ Uradni vestnik Mestne občine Ptuj, št. 3/19.

³⁷ Uradni vestnik Mestne občine Ptuj, št. 8/19.

³⁸ Uradni vestnik Mestne občine Ptuj, št. 16/19.

³⁹ Uradni vestnik Mestne občine Ptuj, št. 16/20.

Tabela 14 Izplačane odškodnine in druge bonitete upravičencem v obdobju od 23. 10. 2002 do 31. 12. 2021

Opis odškodnine in drugih bonitet	v EUR	
	Vrednost/ izvedba	Realizacija 2016–2021
Pravnik, ki je zastopal interese krajanov Spuhlje na stroške Mestne občine Ptuj.	688	688
Mesečna odškodnina za zmanjšanje kakovosti bivalnega okolja zaradi prisotnosti odlagališča.	677.435	242.240
Odškodnina zaradi zmanjšanja kakovosti kmetijskih zemljišč, ki bi nastalo zaradi obratovanja Cero Gajke, in posledično zmanjšanja kakovosti kmetijskih izdelkov.	Ni bilo zahtev	0
Odškodnina za razliko med prodajno vrednostjo in dejansko tržno vrednostjo nepremičnine pri prodaji obstoječih stanovanjskih objektov v naselju Spuhlja.	Ni bilo zahtev	0
Diferencirane cene za odvoz odpadkov glede na ostale občine.	V skladu z zakonodajo	0
Južni, vzhodni in zahodni del odlagališča obdan z iglavci oziroma mešanim drevjem (iglavci in listavci) ter ureditev sprehajalne poti.	Da ¹⁾	0
Južni in vzhodni del odlagališča obdan z najmanj 2,5 m visoko leseno ograjo, preostali del odlagališča pa ograjen z žičnato ograjo višine 2,5 m.	Da ¹⁾	0
Vsak lastnik zemljišča je lahko podal pobudo za spremembo namembnosti iz kmetijskega v gradbeno zemljišče v Spuhli, MO Ptuj pa je pobude strokovno podprla.	Da	0
Mesečno izplačilo od koncesijske dajatve MČ Jezero oziroma od 2006 naprej ČS Jezero in ČS Spuhlja.	585.773	168.000
Brezplačen odvoz gospodinjskih odpadkov v naselju Spuhlja in v delu MČ Jezero (južno od glavne ceste Ptuj–Spuhlja vključno z ulico K jezeru), po letu 2007 pa tudi za naselje Brstje. Nižja cena odvoza gospodinjskih odpadkov za gospodinjstva v trikotniku med Belšakovo ulico in Ormoško cesto do Puhove ulice ter gospodinjstva iz Dornavske ceste in Špindlerjeve ulice.	1.277.036	565.413
Skupaj	2.540.932	841.941

Opomba: ¹⁾ Sredstva so bila zagotovljena že v okviru projekta gradnje odlagališča in se niso porabila v okviru izplačevanja odškodnin in drugih bonitet.

Vir: podatki MO Ptuj.

2.2.3.2.a Ob sklenitvi pogodbe o pravicah in obveznostih MČ Jezero je Zakon o varstvu okolja⁴⁰ določal podlago za določitev odškodnin in nadomestil za razvrednotenje okolja in nevarnosti za okolje. Določitev upravičencev do odškodnine za zmanjšanje kakovosti bivalnega okolja zaradi prisotnosti odlagališča je temeljila na kriteriju oddaljenosti od odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke. Pri tem do odškodnine niso bili upravičeni tisti krajanje Spuhlje, katerih objekti so sicer izpolnjevali pogoj glede oddaljenosti, vendar niso bili v vidnem polju odlagališča. MO Ptuj je pri določitvi upravičencev smiselno upoštevala pogoje za načrtovanje in gradnjo odlagališč, ki so bili določeni v Pravilniku o odlaganju odpadkov⁴¹. MO Ptuj pri tem ni imela študije ali kakšne druge strokovne podlage, ki bi ji omogočila določitev upravičencev do odškodnin in drugih bonitet, njihove višine ter časa izplačevanja na podlagi objektivnih kriterijev, ki bi odražali dejansko stopnjo

⁴⁰ Uradni list RS, št. 32/93, 44/95 – odl. US, 1/96, 9/99 – odl. US, 56/99 – ZON, 22/00 – ZJS in 67/02 – ZV-1.

⁴¹ Uradni list RS, št. 5/00, 41/04 – ZVO-1, 43/04 in 32/06.

negativnih vplivov na okolje zaradi obratovanja odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke, prav tako pa tudi ni imela študij ali drugih strokovnih podlag, iz katerih bi izhajalo, v kakšni meri je bila zmanjšana kakovost bivalnega območja v MČ Jezero in kakšno bi bilo primerno nadomestilo za zmanjšano kakovost bivalnega okolja, ki ga je občina dogovorila z MČ Jezero.

3. Mnenje

Revidirali smo učinkovitost upravljanja odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke v obdobju od 1. 1. 2016 do 31. 12. 2021. Preverili smo, ali so bile **Javne službe Ptuj, podjetje za izvajanje gospodarskih javnih služb in drugih dejavnosti, d.o.o., Ptuj** učinkovite pri upravljanju odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke in ali je bila **Mestna občina Ptuj** učinkovita pri upravljanju odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke ter pri nadzoru in usmerjanju Javnih služb Ptuj v delu, ki se nanaša na upravljanje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke.

Za izrek mnenja o učinkovitosti poslovanja Javnih služb Ptuj pri upravljanju odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke v obdobju od 1. 1. 2016 do 31. 12. 2021 smo pridobili odgovore na vprašanja, ali so Javne službe Ptuj odlagale odpadke na odlagališču nenevarnih odpadkov Gajke v skladu z okoljevarstvenim dovoljenjem, ali so Javne službe Ptuj zagotavljale obratovanje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke v skladu z okoljevarstvenim dovoljenjem in ali so Javne službe Ptuj zagotovile finančno jamstvo za zaprtje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke.

Za izrek mnenja o učinkovitosti poslovanja MO Ptuj pri upravljanju odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke ter pri nadzoru in usmerjanju Javnih služb Ptuj v delu, ki se nanaša na upravljanje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke, v obdobju od 1. 1. 2016 do 31. 12. 2021 smo pridobili odgovore na vprašanja, ali je MO Ptuj upravljala odlagališče nenevarnih odpadkov Gajke ter nadzirala in usmerjala Javne službe Ptuj pri izvedbi aktivnosti za obratovanje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke, ali je MO Ptuj nadzirala in usmerjala Javne službe Ptuj pri zagotavljanju finančnega jamstva za zaprtje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke in ali je MO Ptuj izvajala investicije in izplačevala odškodnine zaradi obratovanja odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke na podlagi predpisov in izdelanih kriterijev.

3.1 Mnenje o učinkovitosti Javnih služb Ptuj pri upravljanju odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke

Javne službe Ptuj so bile pri upravljanju odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke v obdobju od 1. 1. 2016 do 31. 12. 2021 **učinkovite**.

Javne službe Ptuj so odlagale odpadke na odlagališču nenevarnih odpadkov Gajke v skladu z okoljevarstvenim dovoljenjem. Javne službe Ptuj so v obdobju, na katero se nanaša revizija, na odlagališču nenevarnih odpadkov Gajke odlagale odpadke v okviru dovoljenih količin iz okoljevarstvenega dovoljenja. Tako skupne količine odloženih odpadkov po posameznih letih kot tudi letne količine odloženih odpadkov po posameznih vrstah so bile prav tako v okviru dovoljenih količin, razen pri kosovnih odpadkih, ki so se odlagali v letu 2016, ker ni bila realizirana načrtovana količina za odlaganje te vrste odpadkov v letu 2015.

Javne službe Ptuj po letu 2015 na odlagališču nenevarnih odpadkov Gajke niso več odlagale mešanih komunalnih odpadkov, ampak so jih predajale drugemu izvajalcu obdelave določenih vrst komunalnih odpadkov ter odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov.

Po letu 2016 se kosovni odpadki niso več odlagali na odlagališču nenevarnih odpadkov Gajke. Javne službe Ptuj so odlaganje nevarnih odpadkov z vsebnostjo azbesta ter nenevarnih nekomunalnih

odpadkov (pepel, žindra in kotlovski prah) izvajale po postopkih za odlaganje navedenih odpadkov v skladu z določbami Okoljevarstvenega dovoljenja za obratovanje regijskega centra za ravnanje z odpadki Gajke – Cero Gajke in Uredbe o odlagališčih odpadkov.

Javne službe Ptuj so zagotavljale obratovanje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke v skladu z okoljevarstvenim dovoljenjem. Javne službe Ptuj imajo za odlagališče nenevarnih odpadkov Gajke veljavno okoljevarstveno dovoljenje. Ob dejstvu, da investicija v nadgradnjo odlagališča ni bila izvedena, so Javne službe Ptuj v obdobju, na katero se nanaša revizija, izvajale minimalen obseg odlaganja odpadkov na odlagalnem polju I, tako da je bila konec leta 2021 prosta kapaciteta odlagališča še 135 t odpadkov. S tem so Javne službe Ptuj vzdrževale stanje, da niso nastopili pogoji za začetek postopka zapiranja odlagališča.

Javne službe Ptuj so v letih 2019–2021 izvedle zahtevane ukrepe, ki jim jih je v inšpekcijskih postopkih naložil Inšpektorat Republike Slovenije za okolje in prostor, in tako zagotavljale obratovanje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke v skladu z okoljevarstvenim dovoljenjem ter Zakonom o varstvu okolja. Ukrepi so se nanašali na odpravo nekaterih odstopanj pri monitoringu podzemnih voda in poročanju Inšpektoratu Republike Slovenije za okolje in prostor.

Javne službe Ptuj so zagotovile finančno jamstvo za zaprtje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke. Finančno jamstvo za leto 2015 so zagotovile na način, da so Agenciji Republike Slovenije za okolje predložile bančno garancijo za zavarovanje izpolnitve obveznosti izvedbe ukrepov varstva okolja v zahtevani višini. Za leta od 2016 naprej pa so ga zagotavljale na način, da so za vsako leto predložile izjavo kot upravljavec odlagališča z zavezo, da imajo v svojem finančnem načrtu oblikovane rezervacije v višini finančnega jamstva, ki so namenjene izključno izpolnitvi obveznosti iz okoljevarstvenega dovoljenja za obratovanje odlagališča. Ob tem pa Javne službe Ptuj niso izvedle aktivnosti, da bi bilo finančno jamstvo že v letu 2016 vključeno v ceno izvajanja storitev GJS odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov.

3.2 Mnenje o učinkovitosti MO Ptuj pri upravljanju odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke ter pri nadzoru in usmerjanju Javnih služb Ptuj v delu, ki se nanaša na upravljanje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke

MO Ptuj je bila pri upravljanju odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke ter pri nadzoru in usmerjanju Javnih služb Ptuj v delu, ki se nanaša na upravljanje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke, v obdobju od 1. 1. 2016 do 31. 12. 2021 **delno učinkovita**.

MO Ptuj je upravljala odlagališče nenevarnih odpadkov Gajke ter nadzirala in usmerjala Javne službe Ptuj pri izvedbi aktivnosti za obratovanje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke, vendar je po večletnih aktivnostih spremenila odločitev o nadgradnji odlagališča. MO Ptuj je v obdobju, na katero se nanaša revizija, izvajala aktivnosti za nadgradnjo Cero Gajke in v okviru tega tudi aktivnosti za nadgradnjo odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke. Mestni svet MO Ptuj je v letu 2020 sprejel Sklep o začetku postopka zapiranja obstoječega odlagališča nenevarnih odpadkov v Cero Gajke. MO Ptuj je v letu 2021 Ministrstvu za okolje in prostor posredovala Obvestilo o umiku zahteve za izdajo gradbenega dovoljenja za nadgradnjo Cero Gajke. Sprejem odločitve o neizvedbi

investicije po tem, ko je že bila izvedena vrsta aktivnosti, ki so potekale več let, in je bilo zanje porabljenih 1.451.378 EUR (od tega v obdobju, na katero se nanaša revizija, 39.990 EUR), ne da bi bila izvedena poglobljena strokovna analiza obeh načinov zagotavljanja odlaganja odpadkov v daljšem časovnem obdobju, ne prispeva k smotrnosti poslovanja.

MO Ptuj je nadzirala izvajanje GJS in usmerjala Javne službe Ptuj pri izvajanju GJS ravnanja s komunalnimi odpadki ter v okviru tega tudi pri aktivnostih glede odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke na način, da je pregledovala letne programe ravnanja z odpadki, ki so jih posredovale Javne službe Ptuj, sodelovala pri pripravi letnih poslovnih načrtov Javnih služb Ptuj ter jih tudi sprejemala. O izvajanju aktivnosti Javnih služb Ptuj glede odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke je bila seznanjena tudi iz letnih poročil družbe. MO Ptuj se je v okviru delovanja nadzornega sveta družbe, katerega član je bil predstavnik MO Ptuj, sproti seznanjala z načrtovanimi aktivnostmi glede odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke ter tudi nadzirala in usmerjala Javne službe Ptuj pri izvedbi zahtev iz inšpekcijskih nadzorov.

MO Ptuj je nadzirala in usmerjala Javne službe Ptuj pri zagotavljanju finančnega jamstva za zaprtje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke. MO Ptuj je od leta 2016 naprej potrjevala izjavo, da imajo Javne službe Ptuj v finančnem načrtu oblikovane rezervacije v višini finančnega jamstva, ki so namenjene izključno izpolnitvi obveznosti iz okoljevarstvenega dovoljenja za obratovanje odlagališča. MO Ptuj je potrjevala tudi finančni načrt, v katerem je bila oblikovana rezervacija v višini vsakoletnega zahtevanega finančnega jamstva, in načrt obvladovanja tveganj v zvezi z obratovanjem odlagališča, ki sta bila priložena izjavi.

MO Ptuj ni v celoti izvajala investicij in izplačevala odškodnin zaradi obratovanja odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke na podlagi izdelanih kriterijev. Določitev posameznih investicij, kot izhaja iz pogodbe o pravicah in obveznostih Mestne četrti Jezero, ni temeljila na predhodno določenih kriterijih, ki bi izhajali iz primerjave obsega razvitosti oziroma obstoja infrastrukture za zadovoljevanje potreb prebivalcev med posameznimi območji MO Ptuj. Takšen način določitve investicij zaradi omejenih finančnih sredstev, s katerimi razpolagajo občine, pomeni tveganje za neenakomeren razvoj infrastrukture med posameznimi območji MO Ptuj. V obdobju, na katero se nanaša revizija, je vrednost izvedenih investicij znašala 643.345 EUR.

MO Ptuj je pri določitvi upravičencev do odškodnin in drugih bonitet smiselno upoštevala pogoje za načrtovanje in gradnjo odlagališč, ki so bili določeni v Pravilniku o odlaganju odpadkov. MO Ptuj pri tem ni imela študije ali kakšne druge strokovne podlage, ki bi ji omogočila določitev upravičencev do odškodnin in drugih bonitet, njihove višine ter časa izplačevanja na podlagi objektivnih kriterijev, ki bi odražali dejansko stopnjo negativnih vplivov na okolje zaradi obratovanja odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke, prav tako pa tudi ni imela študij ali drugih strokovnih podlag, iz katerih bi izhajalo, v kakšni meri je bila zmanjšana kakovost bivalnega območja v Mestni četrti Jezero in kakšno bi bilo primerno nadomestilo za zmanjšano kakovost bivalnega okolja, ki ga je občina dogovorila z Mestno četrtjo Jezero.

Pravni pouk

Tega poročila na podlagi tretjega odstavka 1. člena Zakona o računskem sodišču ni dopustno izpodbijati pred sodišči in drugimi državnimi organi.

Jana Ahčin,
generalna državna revizorka

Vročiti:

1. Mestni občini Ptuj;
2. Javnim službam Ptuj, podjetju za izvajanje gospodarskih javnih služb in drugih dejavnosti, d.o.o.;
3. Miranu Senčarju;
4. Državnemu zboru Republike Slovenije.

*Bdimo nad potmi
javnega denarja*

Računsko sodišče Republike Slovenije
The Court of Audit of the Republic of Slovenia
Slovenska cesta 50, 1000 Ljubljana, Slovenija
tel.: +386 (0) 1 478 58 00
sloaud@rs-rs.si
www.rs-rs.si